

Dyademagazine

nummer 4 | april 2007 | maandelijkse uitgave van Dyade

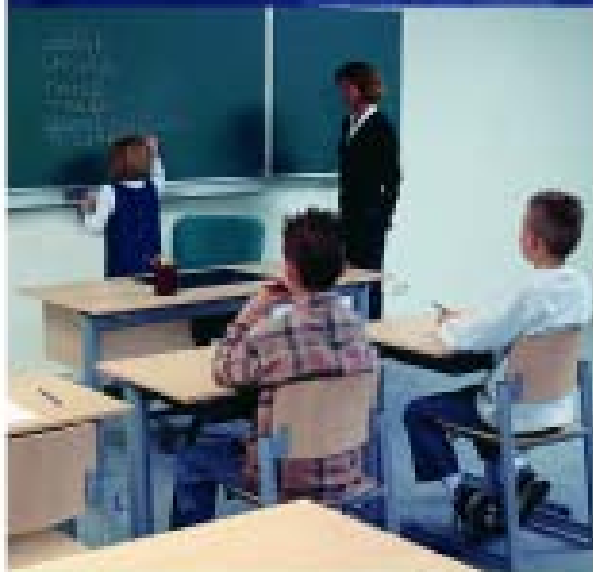

Themanummer School & Ouders

- > Tussenstand buitenschoolse opvang
- > Vrijheid van onderwijs en vrijheid van schoolkeuze
- > Vrijwillig maar niet vrijblijvend

Dyade

Wedden dat het goed zit!

Wilt u onze catalogus ontvangen of een advies op maat? Neemt u dan gerust contact op.

PRESIKHAAF
SCHOOLMEUBELN

Driepoortenweg 35   Telefoon: 026 368 56 85
6827 BP Arnhem   Telefax: 026 368 57 77
Postbus 5457   E-mail: schoolmeubelen@presikhaaf.org
6802 EL Arnhem   Internet: www.schoolmeubelen.com

Dyademagazine is een uitgave van Dyade. Dyademagazine verschijnt elf maal per jaar.

Redactie

Clemens Geenen
 Marieke de Korte
 Hans Koster
 Arjan van Kuijk
 André van Oort
 Arja van der Rhee
 Rinus Welleman
 Herman de Wild (hoofdredacteur)

Met medewerking van

Bianca Brouwer
 Aad van der Wilt

Redactie-adres

Postbus 611
 3430 AP Nieuwegein
 redactiedyade@dyade.nl

Abonnementen

Klanten van Dyade ontvangen een exemplaar van het Dyademagazine per bevoegd gezag plus een exemplaar per school. Voor niet-klanten en extra abonnementen kost het Dyademagazine €36,25 per jaar. Voor opgave van abonnementen en adreswijzigingen kunt u contact opnemen met uw Dyadevestiging.

Advertentie-informatie

Arja van der Rhee
 Tel. (030) 630 56 05

Hoewel aan de productie van Dyade veel zorg wordt besteed, kan het voorkomen dat iets aan onze aandacht ontsnapt. De Stichting Dyade Dienstverlening aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de eventuele gevolgen van drukfouten, onjuistheden of onvolledigheden in de gepubliceerde informatie.

Vormgeving

Stroom, Krommenie

Coverfoto | foto's pag. 8-11

Marco van Hal, Amsterdam

Illustraties

Mieke de Haan, Gouda

Drukkerij

Nivo, Delft

In dit nummer:

de racende rechter

- 4 Het schaap met de vijf poten!
- 6 Tussenstand buitenschoolse opvang
- 7 Vrijheid van onderwijs en vrijheid van schoolkeuze

in the spotlight

- 8 De Amstelmeerschool, niet bij brood alleen
- 12 De Nieuwe Baarnse School: ouderbijdrage zonder problemen
- 14 Ouders in de (G)MR: partner of probleem
- 16 Vrijwillig maar niet vrijblijvend
Werken met vrijwilligers in het onderwijs

veelgestelde vragen

- 22 De ouderbijdrage: van € 30,- tot bijna € 600,- en meer

kort

- 24 De invloed van klanten op het beleid van Dyade
- 26 Vereniging voor Openbaar Onderwijs; de verzuiling voorbij
- 29 (Ouders) enquêteren via www.dyade.nl?
- 30 Waar vindt u ons?
- 31 Kalender

Het schaap met de vijf poten!

Wat is deugdelijk onderwijs? Uit de praktijk blijkt dat schoolbesturen steeds vaker worden geconfronteerd met aansprakelijkstelling, hetzij op basis van wanprestatie (niet-nakoming overeenkomst), hetzij op basis van onrechtmatige daad. Het leerstuk van de onrechtmatige daad is gebaseerd op het beginsel, dat men in principe verplicht is om de schade die men door eigen onbehoorlijk gedrag aan een ander heeft toegebracht te vergoeden. Er is sprake van een onrechtmatige daad wanneer men in strijd handelt met een wettelijke verplichting of zorgvuldigheid welke in het maatschappelijk verkeer betamelijk is.

door Bianca Brouwer

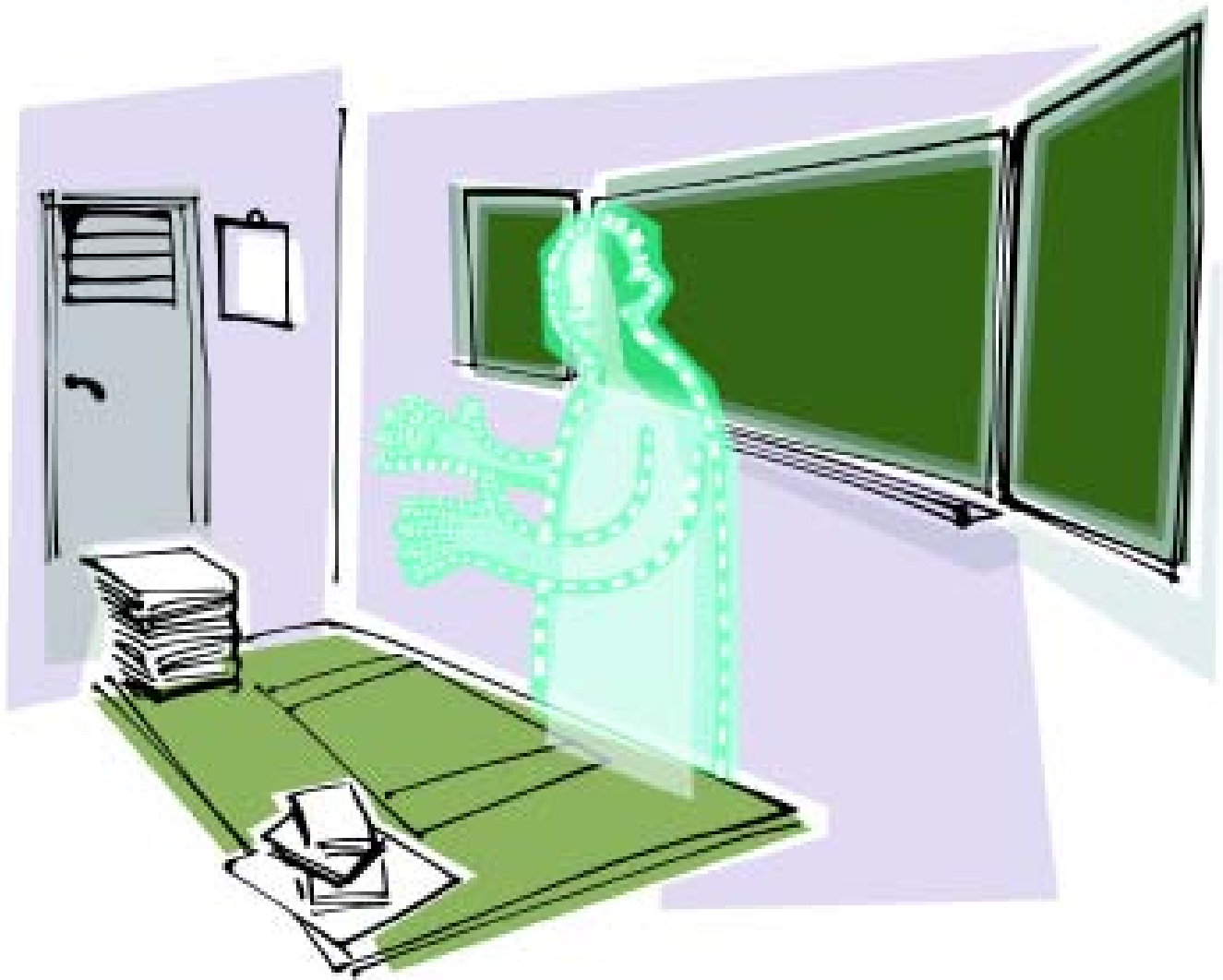
Een belangrijke uitspraak inzake aansprakelijkheid voor ondeugdelijk onderwijs was de zaak Schaapman¹. Bij de vraag of het bevoegd gezag zich schuldig maakt aan wanprestatie of onrechtmatige daad is steeds de vraag of er sprake is van een resultaat- of inspanningsverplichting waar het gaat om het aanbieden van het lesprogramma en de omstandigheden waarin dit gebeurt.

Schaapmans zoon Tom heeft van groep 3 tot en met groep 8 op de 14de Montessorischool De Jordaan in Amsterdam gezeten, een openbare school voor basisonderwijs. In oktober 1993 is de directeur wegens ziekte uitgevallen. Gedurende het schooljaar 1993/1994 werden de taken van de directeur overgenomen door de leerkracht van groep 5, waar Tom in zat. De leerkracht had toen minder tijd voor de kinderen. Ook in het schooljaar 1994/1995 had Tom les van de directeur en een andere leerkracht, die beiden geregeld ziek waren zonder dat er invaliders kwamen. Het bleek dat Tom na afloop van deze periode slechts een kwart van de tot dan toe te behandelen taal en lesstof had gekregen en helemaal geen aardrijkskunde en geschiedenis. Naar aanleiding van klachten van ouders heeft de gemeente in september en oktober 1995 algemene ouderavonden gehouden, waarna een onderzoek is ingesteld en maatregelen zijn genomen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Die maatregelen behelsden geen onderzoek naar eventuele achterstanden bij de leerlingen uit de groep van Tom en waren ook niet gericht op het opheffen daarvan. Het voorlopige schooladvies voor Tom was Mavo.

Toen Schaapman eind 1996 begin 1997 noch bij de leerkracht, noch bij de directeur gehoor vond voor haar verzoek om de door haar bij haar zoon veronderstelde achterstand te laten onderzoeken en het ontstaan van die achterstand zelf werd ontkend, heeft zij zich tot het ABC gewend (Stichting Advies- en Begeleidingscentrum voor het onderwijs in Amsterdam). Er werden forse achterstanden geconstateerd. Geadviseerd werd zo snel mogelijk hulp buiten de school te zoeken. Vanaf 4 februari tot en met juni 1997 heeft Tom wekelijkse bijlessen gekregen van een orthopedagoge. Tom is daarna naar een Havo/VWO-brugklas gegaan. Schaapman vordert in de procedure vergoeding van de kosten van in totaal f 3.903,46. Zij stelt daartoe dat de gemeente door een leerachterstand te laten ontstaan en niet tijdig ervoor te zorgen dat die werd weggewerkt, tekort is geschoten bij de uitvoering van de onderwijsovereenkomst, die voor haar als bevoegd gezag de verplichting meebrengt een zekere kwaliteit van onderwijs te garanderen. Een en ander levert jegens haar een onrechtmatige daad op. De kantonrechter wijst de vordering toe. Vervolgens gaat de gemeente in hoger beroep en vordert de vonnissen van de kantonrechter te vernietigen en de vordering alsnog af te wijzen.

De rechtbank oordeelt als volgt. De leerachterstand bij de leerling Tom moet geheel worden toegeschreven aan het feit dat deze een deel van het op het programma staande lesstof niet of onvoldoende onderwezen had gekregen. Door een dergelijke forse leer- of beter onderwijsachterstand te laten ontstaan en tot halverwege de hoogste klas geen maatregelen

¹Rb. Amsterdam, 26 mei 1999, AB 2000, 104

te nemen om die op te heffen is de gemeente tekortgeschoten in de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs.

Inzake de kwaliteit van het onderwijs was de rechtbank vrij duidelijk. Tenminste zal dit de verplichte lesstof moeten inhouden. Met behulp van meetbare, concrete zaken zoals kerndoelen, het schoolplan, de informatie in de schoolgids, inspectierapporten, kan voor ouders een vrij duidelijk beeld worden geschapen van wat zij mogen verwachten van de inspanningen van de school. Bovendien schept artikel 10 van de Wet op het primair onderwijs een wettelijke verplichting (ten tijde van de uitspraak gold artikel 8 en 9 van de Wet op het basisonderwijs). Als deugdelijkheidseis wordt hier bepaald dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs. Deze wettelijke verplichting dient mede ter bescherming van de belangen van leerlingen en ouders, zodat de gemeente onrechtmatig handelde jegens Schaapman.

De rechtbank in de zaak Schaapman stelde dat het niet ging om een resultaat te garanderen, maar dat tenminste de lesstof bij benadering moest worden aangeboden. Door deze ruime omschrijving wordt er uitgegaan van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatverbintenis. Dit is van belang

omdat bij een resultaatverbintenis de ouders kunnen volstaan met te stellen dat het resultaat niet is bereikt, waarna het bevoegd gezag moet aantonen dat dit hem niet kan worden toegerekend. Bij een inspanningsverplichting dient de ouder aan te tonen dat het bevoegd gezag niet voldoende zorg heeft betracht voor het nakomen van de verbintenis.

Er is hier sprake van een onrechtmatige daad jegens Schaapman en er is door de gemeente in strijd gehandeld met een wettelijke verplichting of zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer betaamt. De kosten van de bijlessen en de kosten voor de procedure komen voor rekening van de gemeente. De uitspraak van de kantonrechter te Amsterdam wordt bekrachtigd.

Door de rechtbank wordt hier overigens in het midden gelaten of er sprake is van een onderwijs-overeenkomst. Dan zou er sprake zijn van wanprestatie (niet nakoming overeenkomst). Partijen hebben hier geen duidelijke keuze gemaakt, zodat de rechtbank dat in het midden kon laten. De Wet educatie beroepsonderwijs kent namelijk als enige onderwijswet expliciet de onderwijsovereenkomst: een overeenkomst tussen leerling en bevoegd gezag. ●

Bianca Brouwer is jurist en werkt vanuit Dyade Noord-Holland, Amsterdam.

Tussenstand buitenschoolse opvang

Vanaf 1 januari 2007 zijn basisscholen verantwoordelijk om te zorgen voor de organisatie van buitenschoolse opvang als ouders dat wensen. Per 1 augustus 2007 moeten de voorzieningen van basisscholen en die van reguliere opvang op elkaar aansluiten. Dyade heeft samen met het onafhankelijk advies- en onderzoeksbureau op het gebied van kinderopvang Vyvoj een dienstverleningspakket ontwikkeld om scholen te helpen bij het inventariseren van de wensen en het maken van een verantwoorde keuze. Een groot aantal klanten heeft van dit pakket gebruikgemaakt. Welke trends kunnen we op basis van deze onderzoeken waarnemen?

door Frank Tinga, Vyvoj en
Clemens Geenen, Dyade

Huidig gebruik Naschoolse opvang wordt het meest gebruikt, daarna vakantieopvang en daarna voorschoolse opvang. Voorschoolse opvang is dikwijls niet formeel geregeld, dat wil zeggen via een kinderopvangorganisatie of een gastouderbureau. De tevredenheidsscores over de wijze waarop de buitenschoolse opvang thans is geregeld, verschillen per school. Op dit punt is er dus geen duidelijke trend zichtbaar.

Toekomstig gebruik Vanaf 1 augustus 2007 hebben ouders de meeste behoefte aan naschoolse opvang, gevolgd door vakantieopvang en voorschoolse opvang. De behoefte is het grootst op achtereenvolgens donderdag, dinsdag en maandag. Ouders die

buitenschoolse opvang wensen, hebben dit gemiddeld 2,5 dag per week nodig. Deze gegevens komen vrijwel overeen met het landelijke beeld. De grootste groep ouders heeft genoeg aan voorschoolse opvang vanaf 07.30 uur; naschoolse opvang tot 18.00 uur / 18.30 uur en zes weken vakantieopvang. Veel ouders willen dat de voorschoolse opvang op school wordt geregeld, omdat het kind voor die korte tijd dan niet steeds in een andere omgeving hoeft te komen.

Rol van de school Toekomstige gebruikers van buitenschoolse opvang staan niet afwijzend ten opzichte van een situatie waarin de school die opvang regelt. Iets minder dan de helft zegt er gebruik van te maken. Een gelijk aantal zegt dit te overwegen. In bepaalde gevallen zijn de huidige gebruikers van informele opvang (buurvrouw, opa of oma) iets stilliger dan de huidige gebruikers van formele opvang. Ouders vinden ruimte en speel-mogelijkheden buiten gemiddeld beter dan binnen. De belangrijkste criteria aan de hand waarvan ouders de kwaliteit van buitenschoolse opvang beoordelen, zijn activiteitsaanbod, ontspanning en professionele leiding. Ouders zien het liefst dat hun kind in of vlak bij de school wordt opgevangen. De voorkeur van veel ouders gaat uit naar het makelaarsmodel. Ouders met kinderen op een christelijke basisschool vinden de opvang vaker een zaak waar zij zelf voor verantwoordelijk zijn.

Tussenschoolse opvang Veel ouders willen ook hun wensen met betrekking tot de tussenschoolse opvang aangeven. Wellicht zijn zij hierover minder tevreden en zouden zij dit anders geregeld willen zien. ●

Buitenschoolse opvang en medezeggenschap

Dyade heeft in samenwerking met Vyvoj voor een groot aantal klanten de wensen van ouders geïnventariseerd met betrekking tot buitenschoolse opvang. Veel schoolbesturen zijn thans bezig met het besluitvormingstraject. Het is echter veel scholen niet duidelijk waarover de oudergeleding van de medezeggenschapsraad adviesrecht heeft. Over de keuze voor een bepaald uitvoeringsmodel of ook over de concrete uitwerking ervan? Via de Werkgroep onderwijs en kinderopvang heeft Dyade deze vraag voorgelegd aan het ministerie van OCW. Het antwoord van OCW is als volgt. "Het raadplegen van de ouders is bedoeld om te garanderen dat zoveel mogelijk ouders betrokken kunnen zijn bij de keuzes die de school maakt. Wanneer er aangelegenheden zijn die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle scholen of een meerderheid van de scholen, dan treedt de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad in de plaats van de medezeggenschapsraden van de scholen. Omdat de wijze waarop elke school de aansluiting regelt niet aan te merken is als een gemeenschappelijk belang van meerdere of alle scholen, loopt het adviesrecht via de medezeggenschapsraad van de school. Omdat de ouders geraadpleegd moeten worden over de vaststelling of wijziging van de wijze waarop de aansluiting geregeld wordt, worden de ouders dan ook maar één keer bevroegd. De school legt namelijk haar keuze voor uitwerking van het model (bijvoorbeeld het makelaarsmodel) aan de ouders voor. Natuurlijk is ook de situatie denkbaar waarbij het bestuur zowel de modelkeuze als de invulling ervan voor rekening neemt. In dat geval maakt het bestuur bijvoorbeeld afspraken voor al zijn scholen met één kinderopvangorganisatie over tijden, vervoer e.d. In die situatie is de wijze waarop de aansluiting geregeld is wel een gemeenschappelijk belang van alle of meerdere scholen. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad zal in dat geval advies uitbrengen over de vaststelling of wijziging van de wijze waarop de aansluiting vormgegeven wordt. Voordat de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad advies uitbrengt, moeten de ouders geraadpleegd worden. Dus in deze situatie worden de ouders ook maar één keer geraadpleegd."

Vrijheid van onderwijs en vrijheid van schoolkeuze

We hebben in dit land vrijheid van onderwijs, dus ik maak zelf wel uit naar welke school ik mijn kind stuur! Bijna alle ervaren directeuren hebben dit wel eens meegemaakt. Ouders zijn soms verbaasd dat hun wens niet wordt ingewild. Ze beroepen zich dan op de vrijheid van onderwijs. Tevergeefs?

door Hans Koster

Vrijheid van aanbidding Vrijheid van onderwijs is één van de grondrechten die al meer dan honderd jaar in de Grondwet staan. Het recht is ouder dan de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs. Dat kwam pas in 1917 in de Grondwet en werd in 1920 in de Onderwijswet De Visser vastgelegd. Vrijheid van onderwijs houdt in dat iedere ingezetene in principe vrij is zelf onderwijs te organiseren. Of hij daar ook klanten mee trekt is een ander verhaal. In Nederland hebben bijvoorbeeld rijsschoolhouders tientallen jaren lang van deze vrijheid kunnen genieten, omdat er geen aanvullende wetgeving was. De vrijheid van onderwijs is dus iets anders dan de vrijheid van schoolkeuze. Vrijheid van onderwijs houdt ook in dat de overheid geen schoolkeuze oplegt. Het houdt niet de vrijheid in om tot iedere instelling te worden toegelaten.

Vrijheid van schoolkeuze Het recht om tot een onderwijsvorm te worden toegelaten kan wel degelijk aan grenzen worden gebonden. In het funderend onderwijs (primaire en voortgezet) is er hier een belangrijk verschil tussen openbaar en bijzonder onderwijs. Openbaar onderwijs wordt vanwege de overheid verstrekt en is in principe voor iedereen toegankelijk. Bijzonder onderwijs wordt verstrekt door een rechtspersoon die eisen kan stellen aan de toelating. Bijzonder onderwijs is in principe heel vrij. Het hoeft maar aan weinig eisen te voldoen om te mogen bestaan. De meeste bijzondere scholen willen echter subsidie van de overheid. Op dat gebied kan de overheid, als financier, wel eisen stellen. Die eisen liggen dan niet op het terrein van de mogelijkheid van eigen onderwijs, maar op het terrein van de bekostiging. Daarnaast speelt op dit gebied ook de leerplicht nog een rol.

Leerplicht Ouders zijn verplicht hun kinderen in de leerplichtige leeftijd naar school te laten gaan. Dat hoeft niet persé een bekostigde school te zijn. De hele problematiek komt de laatste tijd aan de orde bij de

leerwijsscholen. Deze scholen hebben gedeeltelijk een eigen concept en voldoen voor een deel niet aan de subsidievoorwaarden. Ouders die hun leerplichtige kind naar een ongesubsidieerde school sturen, moeten wel voldoen aan de leerplichtwet. De leerplichtambtenaar beoordeelt of er sprake is van een school in de zin van de leerplichtwet. De laatste tijd is er in de Tweede Kamer discussie gevoerd over de reikwijdte van de bevoegdheid en kennis van de leerplichtambtenaar. Deze ambtenaar is in principe niet opgeleid om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen, maar tot nu toe werd dit niet erg relevant gevonden, omdat de vrijheid van onderwijs prevaleerde en ouders zelf konden kiezen. De discussie in de Tweede Kamer heeft ertoe geleid dat de (vorige) minister dit beleid wilde aanscherpen.

Vrijheid om een leerling te weigeren? De vrijheid van een school om een leerling te weigeren is in de praktijk niet zo groot. Er mag van de wet geen financiële drempel zijn. De ouderbijdrage is vrijwillig en kan moeilijk worden afgedwongen. De school die de ouders wil aanspreken op de verplichting tot betalen trekt al snel aan het kortste eind. Scholen die aan een langer eind willen trekken, moeten een jaarlijkse overeenkomst met de ouders sluiten. Die jaarlijkse overeenkomst is dan afdwingbaar, maar geldt nooit langer dan een jaar. Een kind kan niet van school worden verwijderd omdat zijn ouders de ouderbijdrage niet (meer) betalen. In de praktijk stellen voornamelijk scholen op religieuze grondslag toelatingseisen aan de leerlingen. Als die eisen voortvloeien uit de identiteit van de school en consequent worden toegepast, zijn ze in de praktijk te handhaven en worden ze gerespecteerd door de rechter. In de Tweede Kamer is veel gediscussieerd over een algemene toelatingsplicht voor bijzonder onderwijs voor ouders die de grondslag van de school respecteren. Een aantal politieke partijen heeft dit als uitgangspunt in zijn verkiezingsprogramma opgenomen, maar in het regeerakkoord is het niet overgenomen. Er is een vrij algemene opvatting dat het principieel een interessant discussiepunt is, maar dat het in de praktijk nauwelijks of geen verschil zal uitmaken.

Moeilijker wordt het als scholen toelatingseisen stellen om een zekere spreiding van leerlingen te bereiken. Spreiding op grond van etnische achtergrond is in het verleden beoordeeld als onderscheid op grond van ras en daarom niet geoorloofd. Spreiding op grond van taalachterstand heeft in enkele gevallen de toets van de rechter doorstaan. Het is daarbij in ieder geval van belang dat er een gefundeerd beleid achter ligt en dat dit beleid consequent wordt uitgevoerd. In de gemeente Amsterdam wordt een postcodebeleid gevoerd om leerlingen in de eigen wijk naar school te laten gaan. Dit beleid is ingezet om de leerlingenpopulatie van de scholen in overeenstemming te houden met die van de wijk, maar het geldt alleen voor de eigen scholen van de gemeente; dus voor het openbaar onderwijs. De gemeente Rotterdam steunt het beleid van dubbele wachtlijsten om een meer gemengde schoolbevolking te realiseren. Daarnaast voeren schoolbesturen een spreidingsbeleid als er scholen vol zitten en andere scholen van hetzelfde bestuur nog wel ruimte hebben.

In het algemeen valt niet te zeggen of een beleid stand houdt als ouders toelating tot de school af willen dwingen bij de rechter, maar het lijkt minstens aannemelijk dat ook de rechter steeds meer maatschappelijke overwegingen in zijn oordeel zal gaan betrekken. Dat lijkt ruimte te (gaan) bieden voor een beleid waarin spreiding van leerlingen met taalachterstanden en daardoor het komen tot meer gemengde scholen haalbaar is. Mogelijk dat de nieuwe minister van Wonen Wijken en Integratie hier een inbreng in zal hebben. ●

De Amstelmeerschool, niet bij brood alleen

Leerlingen van de Amstelmeerschool in de Amsterdamse wijk Nieuwendam kunnen tussen de middag overblijven en een warme maaltijd krijgen. Het initiatief daarvoor is genomen door de Vereniging voor Openbaar Onderwijs (zie het artikel 'Vereniging voor Openbaar Onderwijs; de verzuiling voorbij' op pagina 26 van dit magazine), maar is alleen opgepakt door een protestants christelijke basisschool. Dagelijks maakt een wisselend aantal kinderen gebruik van deze mogelijkheid. Uw redacteur prikte een vorkje mee en keek daarna verder rond op de school.

door Hans Koster

Mijn tafeldames op deze vrijdag zijn Sabrina, Regory en Kimberley uit groep 3 en Regany en Ronaiska uit groep 4. Regory en Regany zijn zusjes en Ronaiska is hun nicht. Dat leverde meteen wat extra gespreksstof op, want zus Jaley heeft net een baby gekregen. Dat gaat het belang van

vissticks en doperwten toch wel ruim te boven, maar al pratend raakte het bord toch moeiteloos leeg. Het was lekker, maar Regany vond het wel een beetje zielig voor die vis die in de stick zat. Die was speciaal voor haar helemaal uit zee gehaald om op haar bordje te belanden. Te zielig om bij na te denken. Vrolijker was de puzzel voor de nieuwe meester (uw redacteur): Hoe heet onze eigen meester? Zijn voornaam is Berend, maar wat is zijn achternaam. Mijn gok was Botje, want Berend Botje kwam me nog ergens bekend van voor. De kinderen verslikten zich prompt van verbazing, want het was bijna goed! Het moest Been zijn. De nieuwe meester had er duidelijk verstand van. Dat gaf een band! Halverwege het gesprek voelde ik een kleine hand op mijn hoofd. Die bleek aan een donkere krullenbol vast te zitten die verbaasd opmerkte: daar zit geen haar. Zo werd het eten op veel manieren verrassend.

Mijn tafeldames eten een paar keer per week warm op school. In hun geval niet eens omdat ze dan

thuis de warme maaltijd zouden overslaan. Ze eten rustig 's avonds gewoon weer warm. Lekker, meester! Vandaag stonden er dus zielige vissticks op het menu. Iedere dag wordt er iets anders geserveerd. Behalve zielige vis ook vaak kip. Nooit varkens of rundvlees vanwege de achtergrond van veel leerlingen. Het eten wordt één keer per week geleverd door Apetito die enkele vrieskisten en ovens op school heeft laten plaatsen. Maar ook de 'afhaal-Turk' doet wel eens dienst als leverancier. De overblijfhulpen plaatsen de benodigde hoeveelheid per keer in de oven en als de kinderen binnen komen zijn de tafels al gedekt en de borden opgeschept. Het overblijven gebeurt buiten de school in het gebouw van de naschoolse opvang, op hetzelfde terrein. Op die manier zijn de kinderen er toch uit. Adjunct-directeur Alex Bakker vindt dat erg belangrijk. De middagpauze is ook bedoeld om extra energie op te doen voor de rest van de dag. Hij vindt het onbegrijpelijk dat het idee van warme maaltijden op school niet veel breder is opgepakt. Iedereen klaagt over slecht eten en dikker wordende kinderen. Met deze oplossing eten de kinderen in de middagpauze een stevige warme maaltijd, die ze in de loop van de dag nog kunnen verteren. Het geeft energie om er weer tegenaan te gaan. Dat past in een school met ambitie!

Het overblijven wordt uitgevoerd door overblijfhulpen die een vrijwilligersvergoeding krijgen. Vandaag heeft juf Nouzha dienst in de huiskamer van de bovenbouw en werken de juffen Monique, Sandra, Tjien

en Irene in de andere groepen. Daarbij helpen dagelijks kinderen die als beloning een ijsje krijgen! De kosten van de tussenschoolse opvang zijn € 1,20 per keer als kinderen zelf voor hun eten zorgen. Bij gebruik van de warme maaltijd komt er € 2,- per kind bij. Kinderen hoeven zich niet van tevoren aan te melden. Aanmelden op de dag zelf is vroeg genoeg. Door de gekozen systematiek is er altijd plaats voor iedereen.

Ouderbijdrage Verder hoeft er niemand ergens voor te betalen, want de school heeft de vrijwillige ouderbijdrage voor schoolactiviteiten afgeschaft. Alex zegt dat er vroeger altijd veel discussie was met ouders over de hoogte en de wijze van betaling. Het leek er soms op of je de ouders alleen nog sprak over geld. We betalen nu alles uit de lumpsumvergoeding. We gaan ervan uit dat zowel het schoolreisje, een verjaardagscadeautje, het Sinterklaasfeest als de kerstboom onderdeel uitmaken van het schoolcurriculum. Daardoor gaan de kinderen ook allemaal op kosten van de school ieder jaar een dag op schoolreis en in de groepen 7 en 8 zelfs een week op schoolkamp naar de bossen bij Soest. Ook het schoolzwemmen en het gebruik van de schooltuinen kosten geld. Maar ook dat wordt helemaal door de school betaald!

De school krijgt veel extra middelen doordat ze veel gewogen leerlingen heeft. "Alle beleidsprioriteiten van de overheid en van de gemeente Amsterdam zijn steeds op ons van toepassing. Dat geeft wat lucht >>

>> om iets extra's te doen." In de verte doemt hier mogelijk wel een probleem op. Tot nu toe werd het gewicht van de kinderen vastgesteld op basis van de achtergrond en het land van herkomst van de ouders. In de nieuwe gewichtenregeling telt vooral het opleidingsniveau van de ouders mee. Dat is een lastig verhaal. Het overgrote deel van de ouders komt uit landen waar de diploma's niet gemakkelijk vergelijkbaar zijn met Nederland. Landelijk bestaat inmiddels de indruk dat ouders hun opleidingsniveau wel eens sterk naar boven afronden. De nieuwe staatssecretaris Sharon Dijksma heeft op haar eerste dag in functie al toegezegd het gesprek hierover aan te zullen gaan. Het probleem staat dus inmiddels op de agenda.

Taalspeellokaal De trots van de Amstelmeerschou is het eigen taalspeellokaal. Het is ontwikkeld als antwoord op het groeiende probleem van de sterk gevarieerde samenstelling van de onderbouw. De school heeft een grote instroom van taalzwakke kleuters die hier veel baat bij hebben. Ze krijgen hier vier keer per week, negentig minuten per keer spelenderwijs kans om hun achterstand in het Nederlands in te lopen. Het Taalspeellokaal is een eigen lokaal met een eigen gespecialiseerde leerkracht. Alles in het lokaal wijst naar taal. Het mes snijdt aan twee

kanten. De NT2-kleuters zijn actief in het Taalspeellokaal, krijgen pre-teaching en er is persoonlijke aandacht voor elke leerling. Ondertussen krijgt de andere helft van de reguliere kleutergroep op eigen niveau ook intensief taalonderwijs. De taalgroei bij de taalzwakke kinderen is spectaculair. Aanvankelijk kreeg de school er geen subsidie voor omdat ze een eigen methode ontwikkeld had die niet in de bestaande kaders paste. Alles draait hier om Ko. Ko Totaal is de nieuwe taalmethode bij de peuters en de kleuters. In de peuterspeelzaal en in de instroomgroep gebruiken de leerkrachten Puk & Ko. In de vier combinatiegroepen bij de kleuters en in het Taalspeellokaal krijgen de kinderen de thema's en de woorden uit de Zwijzenmethode Ik & Ko opgediend. Inmiddels is de subsidiediscussie gewonnen en in 2002 kreeg de school voor haar inspanningen de onderwijsprijs van Noord-Holland met de lovende woorden "even simpel als briljant". Voor meer informatie kunt u terecht op de eigen website van het lokaal: www.taalspeellokaal.nl.

De gezelligste huiskamer van Amsterdam-Noord De school heeft een eigen huiskamer, die op het eigen terrein staat. Dat is het activiteitscentrum van de buurt. Terwijl de kinderen op school zijn, kunnen de ouders er van alles ondernemen.

Creative zaken of praktische problemen kunnen aangepakt worden. Er kan advies gevraagd worden aan een maatschappelijk werker en er kan geholpen worden bij de belastingaangifte.

En er is de mogelijkheid van supersnel internetten. Maar ook de mogelijkheid om te leren wat nu eigenlijk een computer is en wat je ermee kunt. De huiskamer is elke schooldag open van 08.45 tot 11.45 uur en van 13.00 tot 15.00 uur. In de middagpauze en na schooltijd is de ruimte beschikbaar voor de kinderactiviteiten.

Christelijke school in een veranderende wijk

De school is uitdrukkelijk een protestants christelijke school die valt onder de AMOS (Amsterdamse Oecumenische Scholengroep). Van de 360 kinderen met 28 nationaliteiten is 40 à 50% moslim, maar er was geen leegloop bij de komst van een islamitische school in Noord. Op dit moment wordt de school bewust gekozen als christelijke school door veel nieuwe instromers met een christelijke achtergrond uit Suriname, Ghana en de Balkanlanden. Voor hen is de keuze voor een christelijke school vaak heel bewust, terwijl dat voor de vroegere traditionele bevolkingsgroep in veel

mindere mate gold. Pasen en Kerst worden heel uitgebreid gevierd. Daarbij is de gymzaal vaak afgeladen. Er wordt veel gezongen, waarbij de liederen met beamer op de wand geprojecteerd worden. De wijk is in de loop der jaren drastisch veranderd. Hij is gebouwd in de jaren zestig, met grote flats met 4 à 5 kamers. Heel populair bij de toenmalige middenklasse gezinnen door de ruimte aan de stadsrand van Amsterdam.

In de jaren negentig kwam de omslag. Nu is het een doorstroomwijk geworden waar veel nieuwe leerlingen tussentijds verdwijnen door verhuizing. Intussen wordt de school, als iedere andere, afgerekend op de resultaten van de Citotoets. De school voldoet daarbij zeker aan de eisen, maar de resultaten zouden veel beter zijn als de leerlingenpopulatie constant was. Van de goede resultaten uit het taalspeellokaal zie je in de eindtoets weinig terug, want tussentijds is 70% van de leerlingen doorgestroomd naar een andere wijk. Resultaten uit het verleden geven zo geen garantie voor de toekomst. Maar met de nieuw instromende leerlingen wordt weer net zo enthousiast doorgewerkt. ●

De Nieuwe Baarnse School: ouderbijdrage zonder problemen

Aan de ouders van leerlingen op de Nieuwe Baarnse School wordt een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd van € 390,- per kind. Veel ouders van de school vinden dat niet veel, want andere 'gelijksoortige' scholen in de regio hanteren een overeenkomstige ouderbijdrage of zelfs meer. Voor dat geld wordt ook wat geboden. De school heeft bepaald geen gebrek aan belangstelling. Er wordt ieder jaar veel meer tijd besteed aan de procedure rondom de wachtlijsten dan aan de inning van de ouderbijdrage. Dyade sprak met directeur Henk van Droffelaar, die twee jaar geleden overkwam van een achterstands school in Rotterdam-Hoogvliet.

door Hans Koster

Henk van Droffelaar (Ede 1965) volgde de Pabo op de Felua, nu christelijke Hogeschool Ede. Voor iemand die niet helemaal uit die (christelijke) cultuur kwam, was dat best een 'heftige' school, maar hem is vooral bijgebleven dat het een goede opleiding was. Het werd je bijgebracht dat je als stagiaire gast was op een basisschool en dat je je daarnaar diende te gedragen. "In mijn leven als leraar en directeur heb ik daar vaak aan teruggedacht, zeker als ik studenten had van andere opleidingen!"

Na een loopbaan van 7 jaar als onderwijzer op een christelijke basisschool in Rotterdam-Zuid (Charlois) werd hij adjunct en kort daarna directeur op een school van hetzelfde bestuur in Rotterdam-Hoogvliet. In die tijd studeerde hij tevens onderwijskunde aan de Universiteit van Leiden. Via InHolland deed hij er wat andere klussen bij om twee jaar geleden directeur te worden van de éénpitter: De Nieuwe Baarnse School.

Was het geen overgang, van een Rotterdamse achterstandswijk naar Baarn? "Baarn staat bekend om zijn positief kritische ouders, maar dat waren ze in Hoogvliet ook, ook al verwoordden ze dat op een andere manier. Ouders zijn overal betrokken bij hun kinderen en willen het beste voor ze. Dat wil ik ook, dus dat creëert altijd een band. In Hoogvliet werd de wijk rondom de school gesaneerd en daardoor schreef ik in sommige weken 20 leerlingen tegelijk uit. Want die sanering was vooral sloop van flatgebouwen. Hier heb ik het veel drukker met de inschrijving van nieuwe leerlingen! Voor mijzelf was een ander groot verschil dat ik daar in een grote organisatie zat met een algemeen directeur, een directeur onderwijs en een directeur financiën. Hier ben

ik dat zelf allemaal, maar ik heb natuurlijk wat zaken uitbesteed, personele zaken bijvoorbeeld, aan Dyade. De boekhouding doen we in eigen beheer. Het grote verschil nu ten opzichte van mijn vorige school is dat ik weer te maken heb met een schoolbestuur, in plaats van met een directie boven me. Het bestuur van de Nieuwe Baarnse School bestaat uit ouders en dat geeft een andere band met de school."

Een school met een geschiedenis Volgend jaar viert de school haar honderdjarig bestaan. In 1908 besloten ouders van vijf kinderen om voortaan een eigen vorm van onderwijs mogelijk te maken. Mejuffrouw Van Rossem begint met een klasje van zeven kinderen in een villa aan de Amaliaaan in Baarn. In de winter van 1910/1911 is het al zo'n succes dat er een NV werd opgericht 'De Nieuwe Baarnsche School'. Er kwam in 1911 een nieuw schoolgebouw voor de 40 kinderen die de school toen al had. Die kinderen waren verdeeld over drie klassen en een fröbelklasje. Dat gebouw is nog steeds de basis van de school, maar er is in de loop der jaren veel aan verbouwd en uitgebreid. Tijdens de crisis van de jaren dertig daalde het leerlingenaantal sterk en werd de NV geliquideerd. In de kamer van de directeur hangt nog een origineel aandeel, als herinnering. Na de liquidatie werd de vereniging 'Nieuwe Baarnse School' opgericht die door de overheid werd gesubsidieerd. In 1988 kreeg de school een groot deel van een voormalige kwekerij met de daarop gelegen Oranjerie. Die naam leidt nog wel eens tot misverstanden, omdat de huidige prinsen van Oranje ooit leerling waren van deze school. De Oranjerie was geen buitenplaats voor prinsenkinderen, maar vanouds de plaats waar tropische planten overwinterden. De Oranjerie is nu in gebruik als lokaal van één van de kleutergroepen. Aan het schoolgebouw valt de geschiedenis af te zien. Het ligt betrekkelijk verscholen in een Baarnse villawijk en bijna ieder lokaal is bereikbaar via een eigen trap. De benedenverdieping is speciaal bereikbaar gemaakt voor rolstoelen. De directeur is iedere dag weer verbaasd dat er zoveel kinderen in het gebouw passen. De school ademt de geschiedenis uit, met veel glas in lood en klassieke raampartijen. Aan de voorkant is een speciaal balkon aan de kamer van de directeur, waar zonder moeite een defilé kan worden afgenomen. Het wordt nu vooral gebruikt door Sinterklaas!

Ouderbijdrage De school heeft ambitie en het kost geld om die waar te maken. Daarom wordt er een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd door oudervereniging Finibas. Ouders zijn lid van de schoolvereniging en van de oudervereniging. Alleen leden van Finibas kunnen hun kind aanmelden voor de wachtlijst. Tijdens de algemene ledenvergaderingen stellen de leden de begroting en de jaarrekening van beide verenigingen vast. De (vrijwillige) bijdrage wordt jaarlijks bij de behandeling van de begroting door de leden van Finibas vastgesteld. De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op de bestedingen en de hoogte van de ouderbijdrage.

De directie dient jaarlijks een verzoek in bij het bestuur voor aanvullende financiering, boven de overheidsgelden. Het bestuur van de school regelt dit verder met het bestuur van Finibas.

Uitgangspunten van de school De Cito-toetsen op deze school geven resultaten die van de leerlingenpopulatie verwacht mogen worden. Maar de school geeft veel aandacht aan zaken die niet onder de toets vallen. De Nieuwe Baarnse School is een algemeen bijzondere school, waar geen onderwijs wordt gegeven op grond van een bepaalde godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag. Er wordt uitgegaan van “gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwelijke en maatschappelijke stromingen, in die zin, dat de leerling een eigen levensbeschouwing kan opbouwen en van daaruit een eigen inbreng kan hebben, één en ander met respect en begrip voor de levens- en maatschappijbeschouwing van anderen” (citaat uit de schoolgids).

De school schenkt veel aandacht aan activiteiten met een cultureel karakter. Eén keer per jaar gaan alle kinderen naar een kindervoorstelling in het theater. Jaarlijks is er een blok van 6 à 7 weken waarin aandacht wordt besteed aan muzikale en

dansante vorming. De kinderen kunnen zich oriënteren op fotografie en op het literair en cultureel erfgoed in de gemeente Baarn.

De school hoorde bij de voorlopers op het gebied van ICT en beschikt nu over 95 werkplekken met snelle computers en flatscreens. Daarnaast is er een eigen dramadocent, een vakleerkracht handvaardigheid en een vakleerkracht bewegingsonderwijs met daarbij nog twee intern begeleiders en twee remedial teachers. De vakleerkrachten worden betaald uit de ouderbijdrage. Uit de oudergelden kan de school meer doen dan uit de middelen die het rijk ons toebedeelt.

Wachtlijst De Nieuwe Baarnse School heeft over gebrek aan belangstelling niet te klagen. Ieder jaar worden er veel meer leerlingen aangemeld dan er geplaatst kunnen worden. De school houdt daarom open dagen, waar de ouders zich voor kunnen aanmelden. Er geldt een ingewikkeld toelatingsbeleid met drie wachtlijsten. Leerlingen die niet uit de gemeente Baarn komen worden in principe in de derde wachtgroep geplaatst. In de praktijk is de kans op toelating dan uiterst klein. De school wil niet uitbreiden, maar de huidige omvang blijven behouden.

Toekomst De gemeente Baarn ziet ons graag opgaan in een breed complex met een andere school, waardoor er tevens andere voorzieningen aan de combinatie toegevoegd kunnen worden. De school zou dan zo maar twee keer zo groot kunnen worden. Vooralsnog houden wij onszelf op afstand in deze discussie. We vinden onze huidige, bijna 500 leerlingen, nog net te overzien. De ouders kiezen deze school juist vanwege de betrekkelijke kleinschaligheid, hoewel het de grootste school van Baarn is, en overzichtelijkheid. Dat was de afgelopen honderd jaar onze kracht en daar willen we nog zeker een eeuw mee door gaan! ●

Ouders in de (G)MR: partner of probleem

Op bijna elke school in Nederland zijn ouders actief. Ouders praten mee over het beleid van de school als lid van de Medezeggenschapsraad of organiseren via de Ouderraad of Oudervereniging allerlei activiteiten. Kortom, veel ouders verrichten op school ondersteunende werkzaamheden. De mogelijkheid hiertoe is bij de wet geregeld.

door Aad van der Wilt

De wet Artikel 44 van de Wet primair onderwijs zegt: “Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerlingen in de gelegenheid ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de school en het onderwijs te verrichten. De ouders zijn daarbij gehouden de aanwijzingen op te volgen van de directeur en het overige onderwijzend personeel, die verantwoordelijk blijven voor de gang van zaken”.

Ook in de Wet medezeggenschap op scholen (WMS), die op 1 januari 2007 van kracht is geworden hebben ouders een duidelijke en krachtige positie gekregen. Dat is ook belangrijk, want ouders zijn samen met school en bestuur verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs dat aansluit op hun eigen opvoedingsidealen.

Op veel plaatsen verloopt het samenspel tussen school, bestuur en medezeggenschap uitstekend, soms loopt het niet zoals gewenst. Met behulp van het venstermodel kijken we wat de mogelijke oorzaken zijn en wat er aan gedaan kan worden.

Het Venstermodel Het Venstermodel is ontleend aan het 4D Denkraam van Robert Coppenhagen (Coppenhagen, Creatieregie, Naarden 2004) en stelt de gebruiker in de gelegenheid het proces van de medezeggenschap vanuit vier invalshoeken te bekijken en te analyseren. Op www.dyade.nl staat een mini-enquête die speciaal voor dit doel is ontwikkeld. De resultaten geven u per venster inzicht waar het goed gaat in uw medezeggenschapsraad en welke punten u nog kunt verbeteren.

Het model kan vanuit alle invalshoeken worden benaderd, maar er is een logische volgorde. Kijk eerst naar de omgeving en wat daarin allemaal op u af komt. Bepaal vervolgens uw persoonlijke missie. De individuele opvattingen van al de leden van medezeggenschapsraad worden vervolgens bij elkaar gebracht in een gezamenlijke visie. Tenslotte stelt de raad zich de vraag hoe zij zich zó kan organiseren dat standpunten helder en duidelijk naar

buiten worden gebracht. Daarmee is het proces rond: de omgeving kan weer reageren op hetgeen de medezeggenschapsraad heeft verricht. De raad is partner geworden!

Hieronder gaan we na wat er in de vier ‘vensters’ kan spelen, welke knelpunten worden aangetroffen en welke oplossingen denkbaar zijn.

De omgeving Vanuit de omgeving worden de leden van medezeggenschapsraden gevoed. Met informatie, met opvattingen, met vragen om advies of instemming, met klachten van ouders, met nieuwe wetten en met alles wat verder speelt in de omgeving van een school. Het meest duidelijk is hier de rol van het bestuur. Heel veel medezeggenschapsraden worstelen met een grote hoeveelheid weinig gestructureerde informatie die meestal onverwacht en vaak te laat verspreid wordt. In de praktijk betreft het bijna altijd finale besluiten, waarover vooraf geen overleg is geweest en waar de medezeggenschapsraad alleen nog instemming of advies over mag geven. Relevante voorinformatie ontbreekt en verworpen alternatieven komen zelden in de stukken voor. Door de veelheid van onderwerpen, vaak ook veroorzaakt door wijzigingen in wet- en regelgeving, ziet men al gauw door de bomen het bos niet meer.

Het in de WMS geïntroduceerde medezeggenschapsstatuut (verplicht aan te bieden door het bestuur voor 1 mei a.s.) kan helpen de veelheid van informatie te ordenen en te structureren en processen van bestuur en medezeggenschapsraad op elkaar af te stemmen.

De visie In het venster staat een belangrijke vraag centraal: “Waarom zit ik in deze raad?”.

Welke idealen brengen mensen in een medezeggenschapsraad. Waar geven ze hun tijd aan en waar krijgen ze hun energie van.

Doorgaans zijn het geen mensen met een specifieke materiedeskundigheid. Sommigen zijn heel betrok-

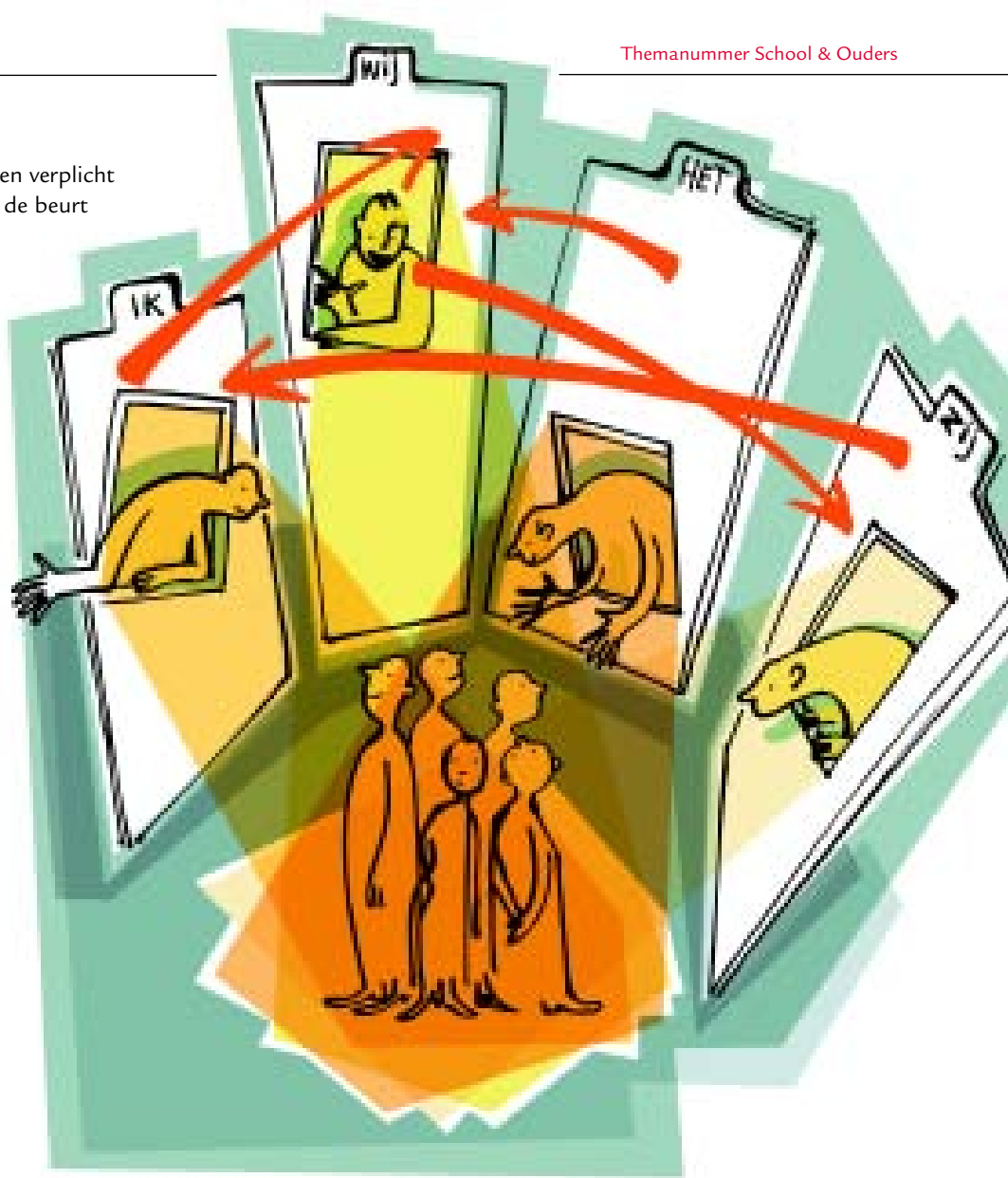
ken, veel anderen beschouwen het als een verplicht nummer om eens in de zoveel tijd "aan de beurt te zijn". Er zijn nogal wat leden die - ten onrechte - uit zijn op eigen belangen. Op een enkele plaats is het heel moeilijk kandidaten te vinden en blijft een zetel onbezet. We komen leden tegen die het reglement Medezeggenschap nog nooit hebben gezien en nog nooit scholing hebben gevolgd!

Een schone taak voor de medezeggenschapsraad: wat voor onderwerpen bespreken we, welke kennis is daarvoor nodig (scholing) en hoe vinden we de geschikte mensen. Mensen die liever uitvoerend bezig zijn kunnen beter een plek vinden in de oudercommissie of een werkgroep. Scholing in wets- en reglementskennis is - zeker voor nieuwe leden - basisvoorwaarde.

De samenwerking De volgende opdracht is nu om van die individuen een goed samenwerkende medezeggenschapsraad te maken. Het is uiterst belangrijk een goede relatie met de achterban te hebben om op die manier draagvlak te creëren voor de uitvoering van de genomen besluiten. Beide voorgaande vensters zijn dus van groot belang: kunnen we orde aanbrengen in de veelheid van informatie die de omgeving aanbiedt en zijn de leden voldoende gemotiveerd om er gezamenlijk de schouders onder te zetten.

Hier vinden we ook het omslagpunt naar een goed functionerende medezeggenschap: de raad kan vaststellen dat bepaalde zaken niet gebeuren en zich van reactief ineens proactief op gaan stellen. Dan krijgt medezeggenschap ineens de meerwaarde die het bedoelt te hebben; dan wordt medezeggenschap partnerschap en krijgt de besluitvorming een geweldige kwaliteitsinjectie. Het gezamenlijk ontwerpen van missie en visie brengt veel duidelijkheid.

De organisatie Het laatste venster vormt voor de meeste medezeggenschapsraden het grootste struikelblok. Hier wordt de vraag beantwoord: "Hoe organiseren we onszelf?". Hoe maken we, vooral aan de omgeving, duidelijk wat we vinden en wat we willen bereiken. En het antwoord op die vragen is niet gemakkelijk te geven; procedures zijn vaak heel lastig, opvattingen heel verschillend en het moet bijna altijd gisteren klaar. Toch wordt op veel plaatsen het antwoord op deze vraag gevonden. Een duidelijke taakverdeling, een heldere begroting, prima communicatie met de achterban en een strakke jaarplanning vormen de

ingrediënten voor de juiste manier om het medezeggenschapsproces te beheersen en te managen. Een goed activiteitenplan is onontbeerlijk!

Resultaat Het doorlopen van de vier vensters en het realiseren van verbeteringen leidt tot een nieuwe reactie in de omgeving. Alle actoren zullen met belangstelling kennisnemen van de heldere uitspraken die worden gedaan, van de gefundeerde adviezen die worden gegeven en van de heldere manier waarop de achterban regelmatig wordt geïnformeerd. Het bestuur zal zich beter houden aan de geplande afspraken en er zullen zich meer gemotiveerde kandidaten aandienen als er verkiezingen worden georganiseerd.

Kortom: het hele medezeggenschapsproces heeft een kwaliteitsinjectie gekregen; de raad wordt meer en meer een belangrijke partner in het beleidsproces.

Scholing Het venstermodel staat centraal in de scholing die Dyade heeft ontwikkeld. Voor elk van de vensters is een praktische scholingsmodule ontwikkeld die de medezeggenschapsraad in staat stelt in één dagdeel heel praktisch geïnformeerd te worden en met behulp van de verstrekte informatie meteen verbeteringen aan te brengen in het eigen proces. Voor meer informatie: www.medezeggenschap@dyade.nl. ●

Werken met vrijwilligers in het onderwijs

Vrijwillig maar niet vrijblijvend

Bijna 9% van alle Nederlanders van 18 jaar en ouder werkt als vrijwilliger in het onderwijs. Dat komt volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) neer op meer dan 1.150.000 vrijwilligers. Eén op de vier vrijwilligers werkt maar liefst in het onderwijs. Het primair onderwijs telt de meeste vrijwilligers, gevolgd door het voortgezet onderwijs. Vrijwilligers kom je op allerlei plekken in de school tegen. Zo heb je bijvoorbeeld vrijwilligers in het bestuur, in de schoolbibliotheek, in de medezeggenschapsraad en in de ouderaad. Maar je hebt ook moeders met bepaalde taken zoals leesmoeders, luizenmoeders, schoolpleinmoeders en zwemlesmoeders.

door Clemens Geenen

Vrijwilligers en vrijwilligerswerk heb je dus in alle soorten en maten. De een wil graag beleidsmatig bezig zijn, de ander meer uitvoerend. Ook de motieven om vrijwilligerswerk te doen, kunnen geheel verschillend zijn. “Hoe ga je als school met al je vrijwilligers om?”, is een vraag die steeds belangrijker wordt. In het onderwijs is het begrip ‘vrijwilligersmanagement’ nog niet zo ingeburgerd als bijvoorbeeld in de zorgsector. Maar dat gaat de komende jaren veranderen, zo is de stellige overtuiging van deskundigen. In dit artikel zal een aantal aspecten van het vrijwilligersmanagement worden behandeld.

Vrijwilliger Wat is een vrijwilliger? Een vrijwilliger is iemand die in georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald werk verricht ten behoeve van anderen of de samenleving. Deze definitie wordt algemeen gebruikt. Toch dekt zij niet de gehele lading. Sommige nieuwe vormen van vrijwilligerswerk passen niet in deze definitie. Ook herkennen sommige vrijwilligers niet dat zij vrijwilligerswerk doen. Een ander probleem doet zich bijvoorbeeld voor bij de vrijwillige brandweer. Een lid van een vrijwillige brandweer heeft dikwijls een gemeentelijke

rechtspositie en een vaste onkostenvergoeding. Om te bepalen wat vrijwilligerswerk is en wat niet, hanteren overheids- en uitkeringsinstanties de volgende criteria:

- > Het werk moet een algemeen maatschappelijk doel dienen.
- > Het werk mag geen winstoogmerk hebben.
- > Het werk mag niet concurrerend zijn met betaald werk.
- > Het werk moet een aanvullend karakter hebben en geen betaald werk verdringen.

Het expertisecentrum voor vrijwillige inzet CIVIQ (vanaf 1 januari 2007 onderdeel van Movisie) spreekt, zoals de naam al doet vermoeden liever van vrijwillige inzet dan van vrijwilligerswerk. In 2006 heeft ITS in opdracht van het ministerie van VWS de volgende definitie van vrijwilligerswerk voor de overheid geformuleerd: “onbezoldigde inzet voor de publieke zaak”. ‘Publieke zaak’ is echter geen eenduidig begrip. Onder publiek belang verstaat ITS niet alleen civil society of algemeen belang, maar ook “datgene waarvoor de overheid in principe verantwoordelijk is (onderwijs, zorg, milieu etc.)”. Doorgaans wordt dit werk onder verantwoordelijkheid van de overheid uitgevoerd door betaalde beroepskrachten. Vrijwilligers kunnen echter de gaten opvullen die ontstaan door geldgebrek.

Cijfers Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) doet om de vijf jaar onderzoek naar tijdsbesteding. Uit het Tijdsbestedingsonderzoek 2005 halen we de volgende informatie. Nederlanders beschikken gemiddeld over 45 uur vrije tijd per week. Hiervan besteden zij bijna 2 uur aan vrijwilligerswerk, mantelzorg en kerkgang. Mannen doen evenveel aan vrijwilligerswerk als vrouwen.

‘Ook herkennen sommige vrijwilligers niet dat zij vrijwilligerswerk doen.’

De groepen 35-49 jaar, gezin en werkend besteden relatief minder tijd aan vrijwilligerswerk dan vijf jaar terug. Gelovigen doen bijna tweemaal zo vaak vrijwilligerswerk als niet-gelovigen. Leden van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) lopen voorop, gevolgd door mensen van andere denominaties (o.a. moslims) en rooms-katholieken. Gegevens over het onderwijs zijn helaas schaars. CBS heeft becijferd dat het vooral ouders en dan met name moeders van 35 tot 44 jaar zijn die als vrijwilliger op de school van hun kind werken. Hoe lang blijft een vrijwilliger op de school? Uit de Monitor Lokaal Vrijwilligerswerk 2003/2004 van CIVIQ blijkt dat 63% van de vrijwilligers in het onderwijs ten hoogste 5 jaar blijft.

Trends en ontwikkelingen in vrijwilligerswerk CIVIQ onderzoekt periodiek de trends en ontwikkelingen in het vrijwilligerswerk. Het laatste trendrapport vrijwilligerswerk dateert uit december 2004 en heeft de pakkende titel 'Uitsluiten of uitnodigen?' De titel verwijst naar het motto van het tweede kabinet Balkenende "Allemaal meedoen". De maatschappij moet ervoor zorgen dat er

niemand buiten de boot valt en vrijwilligerswerk kan hierin een belangrijke rol vervullen. In dit rapport beschrijft CIVIQ welke maatschappelijke trends van invloed zijn op vrijwilligerwerk en hoe vrijwilligersorganisaties hierop kunnen inspelen. Deze trends zijn:

- > *Polarisatie*: vrijwilligers willen dat hun organisatie kleur bekent en duidelijke standpunten inneemt.
- > *Individualisering*: de instelling van de vrijwilliger wordt zakelijker en pragmatischer. De moderne vrijwilliger vraagt zich af of het aanbod bij zijn belangstelling en in zijn weekschema past.
- > *Globalisering*: vrijwilligers werken graag bij een organisatie die internationaal actief is.
- > *ICT*: vrijwilligerswerk maakt steeds meer gebruik van internet om te communiceren en bijvoorbeeld vrijwilligers te werven.
- > *Diversiteit*: vrijwilligersorganisaties richten zich meer op allochtonen, jongeren, werknemers van bedrijven en mensen met een handicap.
- > *Kwaliteit*: vrijwilligers verwachten dat hun organisatie transparant is en zorgvuldig omgaat met afspraken en belangen.
- > *Actief burgerschap*: burgers willen dat een bepaalde kwestie wordt opgelost en komen uitsluitend in actie om dat doel te bereiken.

>>

‘Hij gaat er terecht vanuit dat het werken met vrijwilligers anders is dan het werken met betaalde krachten. Zowel qua motieven, prikkels als opbrengsten zijn er grote verschillen tussen beide groepen.’

>> **Vrijwilligersmanagement** Wat is vrijwilligersmanagement en wat is het belang hiervan voor mijn organisatie? Hoe voer ik vrijwilligersmanagement in? In het standaardwerk van Joost Heinsius ‘Basisboek vrijwilligersmanagement’ vindt u antwoord op deze vragen. Voor € 20,- krijgt u een heleboel praktische informatie. Vrijwilligersmanagement is volgens deze deskundige “het succesvol werken met vrijwilligers in een organisatie”. Hij gaat er terecht vanuit dat het werken met vrijwilligers anders is dan het werken met betaalde krachten. Zowel qua motieven, prikkels als opbrengsten zijn er grote verschillen tussen beide groepen. Wilt u vrijwilligersbeleid binnen uw school opzetten dan kunt u het volgende stappenplan gebruiken:

- Stap 1 Visie ontwikkelen op vrijwilligerswerk
- Stap 2 Inbedden in de organisatie
- Stap 3 Doelen formuleren
(Wat wil de organisatie met vrijwilligerswerk bereiken?)
- Stap 4 Taken omschrijven
(Wat gaat de vrijwilliger doen?)
- Stap 5 Werven en selecteren
(Op welke doelgroep moet de werving gericht worden?)
- Stap 6 Begeleiden
(Hoe houdt de organisatie de vrijwilliger gemotiveerd?)
- Stap 7 Voorwaarden scheppen
(Interne communicatie, verzekeringen, vergoedingen.)

Gemotiveerde vrijwilligers zijn voor een school even belangrijk als gemotiveerde leerkrachten of OOP’ers. Het zal helder zijn dat er een duidelijke parallel ligt tussen vrijwilligersbeleid en goed personeelsbeleid (waaronder de Wet BIO).

Vrijwilligerswerk of ouderparticipatie?

De meeste scholen vinden het belangrijk dat ouders betrokken zijn bij de school of hierin participeren.

Ouderparticipatie kan variëren van het besturen van een school tot meer uitvoerende taken zoals het helpen met lezen of overblijven. Ouderparticipatie kunnen we in dat opzicht beschouwen als een vorm van vrijwilligerswerk. Toch zijn het twee verschillende begrippen. Een school zal naar verwachting steeds meer een beroep doen op vrijwilligers die geen ouder zijn van een leerling van die school. Hierbij kunnen we denken aan buurtvrijwilligers, gepensioneerden of werknemervrijwilligers. Het is verstandig als een school op beide gebieden beleid ontwikkelt. Wilt u ouderparticipatie binnen uw school verbeteren dan is de quickscan ‘Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid bij educatie’ een handig instrument. Deze quickscan kunt u gratis downloaden via www.spectrum-gelderland.nl. De Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO) geeft een brochure uit die u kunt gebruiken bij het opstellen van een beleidsplan, zie www.voo.nl.

Ruil Volgens Marike Kuperus van CIVIQ is het belangrijk dat een school een goed beeld krijgt van de motivatie en doelen van iedere vrijwilliger. Op www.dyade.nl/vrijwilligermanagement vindt u een beschrijving van vier typen vrijwilligers. We onderscheiden regelaars, dienstverleners, ondernemers en stimulators. Elk type vrijwilliger wil in ruil voor zijn diensten ‘iets’ terug. Dat kan een vergoeding zijn, maar ook waardering of ervaring. Een school heeft verschillende vormen van vrijwilligerswerk en derhalve ook verschillende typen vrijwilligers. Het is dan ook verstandig om in uw vrijwilligersbeleid hiermee rekening te houden.

Erkennen van verworven competenties EVC staat voor ‘erkennen van verworven competenties’. Volgens het expertisecentrum EVC beoogt EVC “de erkenning, waardering en verdere ontwikkeling van wat een individu heeft geleerd in elke mogelijke leeromgeving: in formele omgevingen, zoals op school, maar ook in niet-formele of informele omgevingen zoals de werkplaats of thuis”. Ontwikkelen is niet minder belangrijk dan leren. In het MBO en HBO wordt al enige tijd gewerkt met EVC. Bij een groot aantal opleidingen kunnen deeltijd en duale studenten hun elders verworven competenties toetsen aan een competentieprofiel en in aanmerking komen voor vrijstelling. OCW bevordert deze ontwikkeling door onder andere de ‘Tijdelijke stimuleringsregeling leren en werken’. Voor 1 oktober 2007 moeten 20.000 werkzoekenden en werknemers boven de 23 jaar gebruik hebben gemaakt van bestaande en te ontwikkelen EVC-methodieken. Ook vrijwilligersorganisaties hebben EVC ontdekt. Scouting Gelderland startte in 2002 een EVC-project. In het tijdschrift

voor vrijwilligerswerk 'Vakwerk' van januari 2006 doet projectleider Jo Peeters verslag. "Onder de 5.000 scoutingvrijwilligers in Gelderland zijn er altijd heel wat die op zoek gaan naar nieuw (betaald) werk, of een opleiding volgen en met hun werk voor scouting graag studiepunten zouden willen verdienen. Daarom zijn wij samen met andere steunpunten aan de slag gegaan om de competenties die je kunt leren en ontwikkelen als scoutingvrijwilliger, officieel te benoemen en vast te leggen". Niet alleen de vrijwilliger heeft baat bij EVC. Ook de organisatie waar de vrijwilliger werkt, kan hiermee haar voordeel doen. Een organisatie krijgt inzicht in het potentieel dat de groep vrijwilligers meebrengt en kan dat beter inzetten ten dienste van die organisatie. Het mes snijdt dus aan twee kanten. Ook scholen in het primair en voortgezet onderwijs kunnen hiermee hun voordeel doen.

Vrijwilligerscontract Vrijwillig betekent nog niet vrijblijvend. Dat geldt zowel voor de vrijwilliger als voor de organisatie waar het vrijwilligerswerk wordt gedaan. Wilt u dat de rechten en plichten voor een ieder duidelijk zijn, sluit dan een vrijwilligerscontract. Op www.vrijwilligerswerk.nl vindt u een goed voorbeeld.

Inspraak Inspraak van vrijwilligers is niet wettelijk geregeld. Toch groeit de behoefte hieraan bij veel vrijwilligers. Een school kan op verschillende manieren hierop inspelen. Zowel formele als informele vormen van inspraak zijn mogelijk. Voorbeelden van informele inspraak zijn de wandelgang, een enquête, werkoverleg of een referendum over een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis. De meer formele vormen van inspraak, zoals een vrijwilligerspanel, een vrijwilligersadviesraad of een vrijwilligersvertegenwoordiging in de medezeggenschapsraad kom je in het onderwijs nog niet of nauwelijks tegen. Scholen die formele inspraak overwegen, kunnen hun voordeel doen met de good practice-voorbeelden in de zorg- en welzijnsector.

Verzekeringen Vrijwilligers zijn niet altijd voldoende verzekerd. Ook weten zij dikwijls niet waarvoor zij aansprakelijk kunnen worden gesteld. De school moet zorgen dat de vrijwilliger goed verzekerd is en dat hij goed op de hoogte is van de risico's. Zij kan voor haar vrijwilligers een collectieve vrijwilligersverzekering afsluiten. Voor meer informatie kunt u het beste contact opnemen met uw assurantietussenpersoon.

Vrijwilligersvergoeding Wat zijn de fiscale consequenties van het geven van vergoedingen aan vrijwilligers? Voor vrijwilligers geldt de zogenoemde vrijwilligersregeling. Wanneer is iemand volgens de Belastingdienst een vrijwilliger? Een vrijwilliger is iemand die "niet bij wijze van beroep arbeid verricht voor doorgaans één privaat- of publiekrechtelijk lichaam dat niet is onderworpen aan de heffing van de vennootschapsbelasting, dan wel voor doorgaans één sportvereniging of -stichting die aan de vennootschapsbelasting is onderworpen". Een belangrijk kenmerk van vrijwilligerswerk is voor de Belastingdienst dat de vergoeding die de vrijwilliger ontvangt niet in verhouding staat tot de omvang en het tijdsbeslag van het werk dat hij doet.

De Belastingdienst onderscheidt drie soorten vergoedingen:

1. Vergoeding van alleen kosten die de vrijwilliger werkelijk heeft gemaakt (bijvoorbeeld reiskosten).
2. Vergoeding van niet meer dan € 150,- per maand en € 1.500,- per jaar.
3. Vergoeding van meer dan € 150,- per maand of € 1.500,- per jaar.

In het eerste en tweede geval is de vergoeding niet belast voor de loon- of inkomstenbelasting. In het laatste geval kan de vergoeding (gedeeltelijk) wel belast zijn. Wat te doen met bijvoorbeeld overblijfvrijwilligers die meer verdienen? In 2006 hebben de ministeries van OCW en Financiën bepaald dat ook overblijfvrijwilligers onder de overblijfregeling vallen. Vanaf vorig jaar geldt tevens de aanvullende eis dat de uurvergoeding niet meer mag bedragen dan € 4,50. Betaald een school meer dan dit bedrag dan valt de hele vergoeding niet meer onder de vrijstelling. In tegenstelling tot eerdere berichten in de media is deze eis niet komen te vervallen.

Meer informatie Op www.vrijwilligerswerk.nl vindt u een schat aan informatie over vrijwilligerswerk. Movisie heeft deze website met financiële steun van het ministerie van VWS ontwikkeld. Via een overzichtelijk menu kunt u diverse documenten en instrumenten gratis downloaden. ●

High Speed print 'n copy

biedt u hoge prestaties die het gebruikelijke 80 grams papier in elk opzicht overtreffen.
Dus dring overtollige uitgaven terug, red onze natuurlijke rijkdommen, bezuinig meer en verspil minder.

het is lichter en efficiënter!
23% minder energie!
14% minder water!
18% minder hout!

Bij afname van 1 pallet à 200 pak
High Speed Print 'n Copy A4, 75 grs.

GRATIS!!!

1 pak à 100 A4 lamineersheets

Proost en Brandt

Accountantscontrole

1

Is het noodzakelijk van een bepaalde accountant gebruik te maken als klant van Dyade?

Nee. Dyade heeft een mantelovereenkomst met PriceWaterhouseCoopers afgesloten en de Administratieve Organisatie/Interne Controle (AO/IC) met de accountant afgestemd, zodat er op basis van systeemcontroles en steekproeven gecontroleerd kan worden. Dyade kan hierdoor de controles efficiënt uit laten voeren, tegen gunstige tarieven.

Maar Dyade wil ook samenwerken met uw huisaccountant. U sluit dan zelf een overeenkomst met de accountant en vergoedt Dyade de tijd die men steekt in het begeleiden van de controle. Let u wel op dat u een accountant kiest die ervaring heeft met onderwijsadministratie.

2

De accountantskosten voor scholen primair onderwijs zijn dit jaar fors gestegen, wat is daar de oorzaak van?

Ja, dit klopt. Onder andere als gevolg van lumpsum moet de accountant veel meer werkzaamheden verrichten. Het bestuurverslag - onderdeel financieel beleid - moet worden beoordeeld en de AO/IC op schoolniveau moet worden gecontroleerd: is er bijvoorbeeld een goede controlerende technische functiescheiding? Hoe verlopen inkoopprocedures en wie controleert wie?

Dyade maakt geen marge op accountantskosten. Wij onderhandelen wel namens klanten voor zoveel mogelijk gunstige condities. Zie ook het artikel 'De jaarrekening en de accountantscontrole', pagina 8 van het Dyademagazine februari 2007.

Planning- en controlcyclus

3

Heeft Dyade een visie op de planning- en controlcyclus van onderwijsorganisaties?

Ja, nou en of! Dyade ondersteunt haar klanten op het gebied van bedrijfsvoering. De klant bepaalt het beleid (de richting, de gewenste resultaten, etc.) en Dyade rekent de effecten door en rapporteert over de stand van zaken tijdens de planning- en controlcyclus. Het bestuur blijft wél verantwoordelijk voor de begroting; Dyade wijst op eventuele gevolgen. Ook wijst Dyade haar klanten erop dat er naast het uitbesteden van de administratie een besluit genomen moet worden over het beleggen van de controlfunctie, want deze twee dienen nadrukkelijk onderscheiden te worden. Wanneer het Dyade Ontzorg-, Standaard- of Basispakket wordt afgenomen is de administratie uitstekend belegd. Maar over het beleggen van de controlfunctie is dan nog geen uitspraak gedaan. Hiervoor zijn meerdere mogelijkheden. De onderwijsorganisatie kan zelf een controller in dienst nemen, of deze extern inhuren. Dit laatste is met name interessant voor de middelgrote en kleine(re) onderwijsorganisaties. Dyade kan u dit ook bieden. Het voordeel van deze constructies is dat onze controllers de Dyadesystemen uitstekend kennen.

Overzicht te betalen facturen

4

Dyade vertelt mij dat ik de te betalen facturen op een Excelblad moet invoeren, dat past toch niet bij uitbesteding?

Dyade heeft het 'Overzicht te betalen facturen' (vroeger ook wel de digitale afrekenstaat genoemd) ontwikkeld. Dit vraagt van de klant iets meer invoerwerk dan vroeger, maar minimaliseert de kans op fouten ("Staat daar nu een 3 of een 5?") en geeft duidelijkheid over de status van bepaalde facturen. Eenzelfde proces heeft zich enkele jaren geleden afgespeeld op het terrein van de personeels- en salarisadministratie. Vroeger konden mutaties telefonisch, met een briefje, via een formulier e.d. worden doorgegeven. Nu alleen nog maar via Dyade Web Personeelsmutaties. Het aantal fouten (en daarmee ontevreden personeelsleden bij klanten) is sindsdien spectaculair gedaald. De verwerking bij Dyade gaat hierdoor beter, sneller, dus efficiënter. De tijd die vrijkomt investeren we bijvoorbeeld in het uitvoeren van de softclose en het voeren van kwartaalgesprekken. In geval van het Ontzorgpakket en eventueel gebruikmaken van Plusdienst is het niet nodig via Excel aan te leveren.

De ouderbijdrage: van €30,- tot bijna € 600,- en meer

Hoe zit het ook al weer met de ouderbijdrage? Hoe is dit wettelijk geregeld en welke bedragen worden zoal in de praktijk aan de ouders gevraagd? In dit artikel een kort rondje Nederland (met een uitstapje naar Italië) van soorten ouderbijdragen en het verschil in hoogte.

door André van Oort en Rinus Welleman

Wat is een ouderbijdrage? Onder een ouderbijdrage verstaan we een geldelijke bijdrage die wordt betaald door ouders van leerlingen, en die als doel heeft om op enigerlei wijze te worden besteed ten behoeve van de school. De ouderbijdrage dient voor vele doeleinden. Er kunnen materiële zaken voor worden aangeschaft, zoals meubilair of leermiddelen, maar er kunnen ook (extra) medewerkers mee worden betaald of bepaalde activiteiten, zoals de Sinterklaasviering of een schoolreis. Het grootste deel van de ouders betaalt een zekere ouderbijdrage. De hoogte daarvan varieert van school tot school. Dat geldt ook voor de wijze waarop besluitvorming plaatsvindt over hoogte en inzet van de betaalde bijdrage, alsmede van de verantwoording die daarover wordt afgelegd.

De Wet op het primair onderwijs (artikel 40) stelt dat van ouders een bijdrage mag worden gevraagd. Als dat ook inderdaad gebeurt, dan moeten hierover expliciete afspraken worden gemaakt, die in een overeenkomst moeten worden vastgelegd. Verder stelt de wet onomwonden dat de toelating tot de school niet afhankelijk mag worden gesteld van die bijdrage. Kortom: de bedoelde bijdrage is volstrekt vrijwillig; zij kan niet worden afgedwongen.

Medezeggenschap De ouderbijdrage is onderworpen aan medezeggenschap. In de nieuwe Wet medezeggenschap op scholen staat in artikel 13 c dat de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad instemmingsbevoegdheid heeft bij de vaststelling of wijziging van de hoogte en de bestemming van bijdragen die aan ouders en/of leerlingen worden gevraagd.

Hoogtes van € 30,- tot € 590,- Een onderzoekje leert dat de bedragen variëren van € 30,- tot € 590,-. De Amsterdamse Montessori School bijvoorbeeld kent een relatief hoge ouderbijdrage. Afhankelijk van de hoogte van het inkomen is de bijdrage minimaal € 180,- en maximaal € 590,-. Uitleg op de website is dat de basiskosten van de school door het rijk worden vergoed, maar er geen volledige vergoeding is voor het specifieke Montessorimateriaal. Een deel van de ouderbijdrage wordt hiervoor gereserveerd.

Daarnaast wordt van de ouderbijdrage betaald:

- > de klassenverkleining (door middel van extra leerkrachten);
- > verbetering van de schoolomgeving (schoolplein en tuin);
- > verdubbeling van het gymnastiekonderwijs;
- > extra lessen zoals toneel/expressie, voor zover die onder schooltijd worden gegeven;
- > de mediatheek;
- > een bijdrage in de kosten voor de schoolreisjes voor onder- en middenbouw.

Personen die, naast de ouderbijdrage, een gift willen doen voor extra wensen van de school, kunnen hun bijdrage storten. Aangegeven wordt dat men “erop kan vertrouwen dat de gelden zorgvuldig worden besteed”. Jaarlijks legt het bestuur aan de ouders de jaarrekening voor. De jaarrekening geeft een overzicht van alle inkomsten en uitgaven. Er zijn ook scholen die nog meer geld van ouders vragen. Maar dan gaat het om particuliere scholen die niet bekostigd worden door het ministerie. Een voorbeeld is De Everest school in Den Haag. Dit is een tweetalige particuliere basisschool die van ouders een hoge bedrage in de bekostiging van de school vraagt van ca. € 6.000,-.

Uitstapje Zuid-Italië

Wist u dat in Zuid-Italië de tussenschoolse opvang als volgt is geregeld? Kinderen krijgen tussen de middag een volledig verzorgde warme maaltijd (pasta, vlees of vis, fruit en te drinken) en dit voor € 1,- indien ouders geen vast inkomen hebben en € 2,- als ouder(s) wel vast inkomen hebben. In beide gevallen dus uitzonderlijk laag ten opzichte situatie in Nederland.

De schooldagen zijn van 08.00 tot 17.00 uur. De schoolvakantie zijn:

- > twee weken in de kerst-/nieuwjaarsperiode;
- > één of twee weken met Pasen en;
- > vervolgens - het is écht waar - zomervakantie drie tot drie en een halve maand begin juni tot en met begin of half september. Dit heeft alles te maken met het warme klimaat van 30 graden Celsius, en ook in Zuid-Italië heeft men net als in Nederland geen aircovoorziening. ●

Geld voor tussenschoolse opvang

Voor de tussenschoolse opvang is in 2007 in totaal 42 miljoen euro beschikbaar. Van dit bedrag wordt 36,45 miljoen euro over de scholen verdeeld via het budget voor materiële instandhouding. Deze middelen zijn bedoeld om de tussenschoolse opvang te organiseren en om personele knelpunten op te lossen. Per leerling komt dit neer op een bedrag van € 22,20. Daarnaast ontvangen scholen voor speciaal basisonderwijs extra middelen om gedurende de middagpauze twee onderwijsassistenten aan te kunnen stellen.

Overzicht financiële beschikkingen digitaal beschikbaar

Vanaf 9 februari is het Overzicht financiële beschikkingen (Ofb) digitaal op cfi.nl beschikbaar. In het eerste overzicht is nu nog slechts één bekostigingsonderwerp opgenomen; materiële instandhouding. Een bescheiden begin van wat straks een overzicht van alle beschikkingen per maand wordt. Alle schoolbesturen in het primair onderwijs hebben rond 19 januari voor de eerste maal de papieren versie van hun Overzicht financiële beschikkingen ontvangen. Ook online kan een bestuur en iedere belangstellende nu snel en gemakkelijk zien welke financiële beslissingen er in een maand voor de betrokken school of scholen zijn genomen. Het Overzicht financiële beschikkingen kunt u benaderen met het invoeren van een relatienummer van het bevoegd gezag bij 'Zoek instelling of bestuur' onder 'Instellingsinformatie' op cfi.nl. Het digitale Ofb is een dynamische versie met tabbladen naar de onderbouwing van de beslissingen en naar de uitvoeringstoelichtingen. Die geven op overzichtelijke wijze inzicht in relevante wet- en regelgeving. Het Ofb wordt fasegewijs ingevoerd. Het jaar 2007 is nadrukkelijk een overgangsjaar. Beschikkingen over het schooljaar 2006/2007 hebben nog de oude vorm. Ook kan het voorkomen dat een bekostigingsonderwerp dat wordt beschikt voor het schooljaar 2007/2008, de oude vorm heeft. Cfi zal dit in de beschikking expliciet vermelden. Een tabel op cfi.nl toont welk bekostigingsonderwerp, wanneer en in welke vorm wordt beschikt. U vindt de tabel via de pagina 'Instellingsinformatie' met een relatienummer van een bevoegd gezag.

Nieuwe simulatietool Cfi

Vanaf eind februari kunnen bijna alle instellingen in het primair onderwijs de budgetten voor bekostigingsonderwerpen simuleren. De afgeschermdede simulatietool - en de complexe inlogprocedures - behoren daarmee tot het verleden. Schoolbesturen met een Entree-account houden hun rechten op het afgeschermdede deel. Zodra de vernieuwde versie van de simulatietool beschikbaar is, informeert Cfi de school daarover via de startpagina van cfi.nl. Het publiek toegankelijk maken van de simulatietool ligt in het verlengde van het publiceren van het Overzicht financiële beschikkingen voor primair onderwijs op cfi.nl. Zo kunnen nu ook schooldirecties en medezeggenschapsraden door gesimuleerde berekeningen inzicht krijgen in de overheidsfinanciering van hun bestuur of een andere organisatie. Bovendien kunnen zij - indicatief - de lumpsumfinanciering per school of per bestuur voor meerdere jaren berekenen. Op cfi.nl is (via de pagina Instellingsinformatie) aangegeven welke bekostigingsonderwerpen zijn opgenomen in de simulatietool. De problemen met het meerjarenoverzicht voor de grotere schoolbesturen zijn opgelost.

Dat betekent dat een meerjarenoverzicht kan worden aangeemaakt, ongeacht het aantal scholen van een schoolbestuur. De verwerkingstijd van het meerjarenoverzicht blijft afhankelijk van het aantal scholen dat onder een bestuur valt. Bij het maken van een meerjarenoverzicht geeft een tabel een indicatie van de wachttijd.

Voormelding dreigend ontslag

Het bestuur van het Participatiefonds (Pf) heeft besloten om met ingang van 1 januari 2007 de voormelding dreigend ontslag in het kader van de instroomtoets niet langer verplicht te stellen voor personen die op de ontslagdatum jonger zijn dan 50 jaar. Werknemers die op de ontslagdatum jonger zijn dan 50 jaar, komen pas zes maanden na de eerste werkloosheidsdag in aanmerking voor een reïntegratietraject. Het Pf krijgt van het UWV te horen welke mensen een uitkering ontvangen. De reïntegratieactiviteiten worden pas na zes maanden na het ontslag opgestart. Werknemers die op de ontslagdatum 50 jaar of ouder zijn, komen wel direct in aanmerking voor een reïntegratietraject. Voor deze groep blijft het Pf afhankelijk van de voormelding dreigend ontslag. Voor deze groep blijft dus de verplichting van de voormelding onderdeel uitmaken van de instroomtoets.

Bron: VOS/ABB

De invloed van klanten op het beleid van Dyade

Als klant van Dyade weet u dat wij regelmatig uw tevredenheid meten door middel van een enquête. De uitslag publiceren we ook in dit magazine. Dyade scoort het rapportcijfer 7,9. Maar klanten nemen ook verbeterpunten. Wat doet Dyade met deze verbeterpunten en zijn er ook andere manieren om als klant van Dyade invloed te hebben op de kwaliteit van dienstverlening? Dit artikel beschrijft de manier waarop een en ander binnen Dyade is vormgegeven.

door André van Oort en Herman de Wild

Missie en visie van Dyade Het nadenken over de invloed van klanten begint bij de missie en visie van een organisatie. Dyade heeft een kwaliteitshandboek waarin onder anderen de visie en missie beschreven staan.

Visie (de droom van Dyade)

Dyade heeft haar visie als volgt geformuleerd:

- > Dyade wil dé partner zijn van organisaties in onderwijs en vergelijkbare sectoren op het gebied van bedrijfsvoering, bestuur en administratie, zodat zij zich nadrukkelijker kunnen concentreren op hun kerntaken.
- > Dyade voegt denkkracht toe aan haar klanten en scheidt samen met hen randvoorwaarden, zodat de kwaliteit van de bedrijfsvoering van haar klanten toeneemt.
- > Teamwork (in- en extern) en kwaliteit staan bij Dyade hoog in het vaandel.

Missie

Dyade wil haar missie realiseren een aantal doelen te stellen. De doelen zijn:

- > Dyade is uitstekend op de hoogte van ontwikkelingen in de sectoren waarin zij actief is, kent de consequenties voor haar klanten en is daardoor voor haar klanten een betrouwbare partner (relaties: ministeries, stakeholders, maatschappelijke organisaties).
- > Dyade realiseert samen met haar klanten hun doelstellingen op het gebied van bedrijfsvoering, bestuur en administratie en geeft daarbij gevraagd en ongevraagd advies (klantgericht).
- > Dyade leeft zich goed in in de behoefte van iedere klant en levert een daarbij passend dienstenpakket (partnerschap).
- > Dyade biedt klanten diensten aan op basis van modulair maatwerk tegen een goede prijs/prestatie-

teverhouding (modulair dienstenpakket).

- > Dyade heeft kennis, kwaliteit en betrouwbaarheid hoog in het vaandel staan en is gecertificeerd (betrouwbare organisatie).
- > Dyade heeft professionele en zakelijke medewerkers die zich inleven in de vraag van de klant (werving/selectie/beoordeling).
- > Dyade biedt klanten onafhankelijk van de vestiging één samenhangend dienstenpakket, vaste aanspreekpunten en één relatiebeheerder (interne organisatie: zelfde dienstverlening, contactpersonen en accountmanager).
- > Dyade maakt in haar dienstverlening maximaal gebruik van de mogelijkheden op ICT-gebied (gemak).

Zoals u leest spelen de klanten een zeer belangrijke rol bij de doelstellingen van Dyade.

De invloed van klanten in de praktijk Een visie en missie op papier is mooi en geduldig, maar hoe ziet de praktijk bij Dyade eruit? Onderstaand een opsomming van beïnvloedingsmogelijkheden van klanten.

Cliëntenraad

Dyade heeft een Cliëntenraad waarin een aantal klanten vertegenwoordigd is. Deelname aan de Cliëntenraad is vastgelegd in een reglement. De deelnemers vormen een afspiegeling van het klantenbestand van Dyade. De Cliëntenraad heeft een aantal keren per jaar overleg met de voorzitter van de Raad van Bestuur van Dyade. De Cliëntenraad kan gevraagd en ongevraagd adviseren over de dienstverlening van Dyade.

De nieuwe dienstverleningspakketten en de gemeten klanttevredenheid zijn bijvoorbeeld onderwerpen van gesprek. De Cliëntenraad vormt voor de voorzitter

van de Raad van Bestuur een belangrijk platform om de huidige dienstverlening en plannen voor de toekomst te spiegelen.

De invloed van de Cliëntenraad gaat ver, zo kan zij bijvoorbeeld kandidaten voordragen voor de Raad van Toezicht van Dyade. Daarnaast zijn accountmanagers, directeuren en Raad van Bestuur zelf ook veel op bezoek bij klanten en praten daar over ontwikkelingen bij de klant.

Onderzoek klanttevredenheid

Dyade doet jaarlijks onderzoek naar de gerealiseerde klanttevredenheid. Hiertoe worden enquêtes naar de klanten gestuurd. De resultaten worden individueel besproken met de betrokken klanten. Een samenvatting van de uitkomsten wordt besproken met de Cliëntenraad en gepubliceerd in het Dyademagazine.

Voor medewerkers van Dyade is het meten van de klanttevredenheid niet vrijblijvend. Met de medewerkers die werken voor een bepaalde klant worden afspraken gemaakt over de verbeterpunten.

Medewerkers van Dyade worden mede beoordeeld op de gerealiseerde klanttevredenheid bij de klanten waarvoor zij werken. Met alle medewerkers van Dyade worden functionerings- en beoordelingsgesprekken gehouden. In deze gesprekken staat klanttevredenheid centraal. Tevens evalueren we bijeenkomsten zoals directeurenochtenden en cursussen Adviesopdrachten.

Klachtenregeling

Een klacht is een formele of informele uiting van ontevredenheid en/of ongenoegen van een klant over een aan hem geleverde dienst of dienstverlening.

Een professionele organisatie past een adequate

klachtenregeling toe. Een klacht is voor ons een belangrijk signaal, omdat het een uiting is van ontevredenheid die bij meerdere klanten kan leven. Alle reden dus om de klacht naar behoren af te handelen. Doel van de klachtenafhandeling is dan ook zoveel mogelijk waarborgen dat de behandeling van klachten en claims naar tevredenheid van de klant wordt geregeld en dat door correctieve of preventieve maatregelen herhaling wordt voorkomen.

Lost-ordergesprek

Met enige regelmaat maken wij offertes voor potentiële klanten. Als wij de nieuwe opdracht niet krijgen wordt door ons altijd geïnformeerd naar de reden van afwijzing. De waardevolle informatie die hieruit komt gebruiken wij voor het uitbrengen van nieuwe offertes.

Tenslotte Terwijl u dit artikel las, heeft u zich wellicht tegelijk afgevraagd hoe dit er in uw eigen organisatie aan toe gaat. De situatie van Dyade vertaald naar uw eigen organisatie kan de volgende vragen opleveren:

- Vraag 1** Welke rol spelen klanten in de visie en missie van mijn schoolorganisatie?
- Vraag 2** Hebben wij een cliëntenraad, klantenpanel of een daarop lijkend orgaan en zo ja, wat is de invloed daarvan op beleidsmatige aspecten?
- Vraag 3** Onderzoeken we regelmatig wat ouders/kinderen van onze school vinden en hoe borgen we verbeterprocessen?
- Vraag 4** Heeft onze school een klachtenregeling? En zo ja, functioneert deze goed?
- Vraag 5** Als we een gesprek met ouders hadden over een nieuwe leerling, terwijl de keuze tenslotte toch niet op onze school viel; nemen we dan contact op om de redenen van afwijzing te horen? ●

Vereniging voor Openbaar Onderwijs;

De Vereniging voor Openbaar onderwijs (VOO) streeft naar opheffing van de verzuiling en daarmee van zichzelf in 2017. Het jaar daarvoor bestaat de VOO 150 jaar. 2017 is het eeuwfeest van de onderwijspacificatie. Honderd jaar na het tekenen van de vrede moet de 'oorlog' dan maar echt afgelopen zijn, vindt de VOO. Dyade ging op zoek naar de toekomstvisie van een oude organisatie.

door Hans Koster

De VOO is in 1866 opgericht als vereniging voor volksonderwijs. De schoolstrijd was in volle gang en het bijzonder onderwijs timmerde erg aan de weg. De wetswijziging van 1857 was daarbij cruciaal. Het geven van onderwijs was vrij, maar alleen openbaar onderwijs werd betaald door de overheid. Aanhangers van bijzonder onderwijs betaalden belasting mede voor bekostiging van het openbaar onderwijs en moesten daarnaast uit eigen zak hun bijzonder onderwijs betalen. De emoties liepen hoog op en gooien met modder kwam ook in letterlijke zin voor. De wet was achteraf gezien de grote aanzet tot acties voor bijzonder onderwijs. Als tegenreactie daarop werd in 1866 in Heerenveen de Vereniging tot bevordering van het Volksonderwijs opgericht. In 1968 werd Volksonderwijs omgezet in de VOO; een invloedrijke organisatie die nu eigenlijk vindt dat het verzuilde onderwijsbestel lang genoeg heeft bestaan. Directeur Rob Limper heeft nu als doel: 'School'; zonder voorvoegsels als openbare, katholieke, protestants christelijke, islamitische of welk dan ook. Als dat wordt bereikt levert hij logischerwijs de VOO daarbij in.

Is de VOO een fossiel? “Nee. De VOO bruist van de activiteiten en heeft veel invloed op het onderwijsbeleid. Maar als ik om me heen kijk, past het verschijnsel van een vereniging als de onze wel in een verzuilde onderwijswereld waarin de structuren zichzelf overleefd hebben. Zuilen kom je vooral tegen in Griekenland en daar zijn het ruïnes. De Nederlandse verzuiling lijkt daar op. Het is er omdat het ooit ontstaan is. Het is niet nuttig en dient geen enkel doel meer. Maar het wordt door conservatoren in de lucht gehouden. Wij vinden dat de tijd van de verzuiling voorbij is en willen daarom de verzuiling en daarmee ook onszelf opheffen.”

De VOO is van oudsher de belangenorganisatie voor het openbaar onderwijs. Daarnaast organiseren ouders zich in de vereniging. Vandaar dat de VOO ook vaak wordt gezien als ouderorganisatie. De bestuurlijke kant van het openbaar onderwijs werd

als vanzelfsprekend uitgeoefend door de gemeentebesturen en de rijksoverheid. Het rijk heeft zich teruggetrokken uit de besturen en de vroegere Rijks HBS'en zijn eerst omgezet in Rijksscholengemeenschappen, veelal afgekort tot RSG. Die afkorting werd daarna moeiteloos gebruikt worden voor Regionale Scholengemeenschap. De verzelfstandiging van het openbaar onderwijs is nog in volle gang. De verzelfstandigde en andere besturen van de openbare scholen zien zich vertegenwoordigd door hun koepelorganisatie VOS/ABB. Dat lijkt op verzuiling. De VOO vindt dit eigenlijk een gekke situatie omdat het openbaar onderwijs zelf nooit een zuil is geweest of is en het er voor de buitenwacht op lijkt dat er wel een openbare zuil bestaat.

School In het concept 'school' is uitgangspunt dat elk kind recht heeft om van jongs af aan vanzelfsprekend in aanraking te komen met alle religieuze en culturele achtergronden. Dat kan op 'school', waar zij welkom zijn en in onderling respect met elkaar omgaan. Het gaat niet om neutrale verdraagzaamheid zoals in 1917, maar om actieve pluriformiteit. De gedachte dat een openbare school een school is zonder visie of zelfs zonder normen en waarden verwerpt Rob Limper met kracht: “Sommige openbare scholen hebben zich in de loop der tijd wel eens zo geprofileerd, maar de toekomst van een echte openbare school ligt in de actief pluriforme school. Het is waardevol, maar niet genoeg dat er een aanbod is van godsdienstonderwijs en humanistisch vormingsonderwijs. Het actief iets doen met de verschillen tussen kinderen en hun ouders, dat is het kenmerk van openbaar onderwijs. Steeds meer scholen zijn zich daarvan bewust en werken daaraan. Die visie moet gedragen worden door alle betrokkenen bij school. Het hele leven is pluriform. De samenleving is pluriform. Het is raar dat juist het onderwijs in zijn structuur op voorhand daar een uitzondering op maakt, zeker als je je realiseert dat het onderwijs een bijdrage moet leveren aan burgerschap en integratie. Blijft dat dan alleen bij theorie of geef je als volwassenen zelf het goede voorbeeld?”

Brede school VOO is een warm voorstander van de brede school. VOO heeft het initiatief genomen voor de gezonde, warme maaltijd in de middagpauze. Dat past in een tijd waar veel kinderen te dik zijn en het gezamenlijke avondeten thuis om verschillende redenen onder druk staat. Op dit moment is het initiatief alleen opgepakt door één school in Amsterdam: de Amstelmeerschool (zie artikel 'De Amstelmeerschool, niet bij brood alleen' op pagina 8 van dit magazine). “Waarschijnlijk zijn we onze tijd te ver vooruit. Voor minstens 50 kindercentra

de verzuiling voorbij

worden nu wel warme maaltijden verzorgd. Die kindercentra hebben geen specifieke denominatie, maar zijn er voor iedereen. Dat ons initiatief voor warme maaltijden op school juist door een christelijke school is opgepakt, is voor ons alleen maar aardig. Wij denken niet in verzuilde scholen als het gaat om gebruikers van ons aanbod. Verreweg de meeste ouders doen dat ook niet, blijkt uit de jaarlijkse Onderwijsmeter van het ministerie. Ouders kiezen vooral een school in de buurt. De denominatie doet er echt steeds minder toe. Zo komt eenderde van onze 1750 deelnemers per jaar aan de deskundigheidsbevordering van overblijfskrachten uit het bijzonder onderwijs.”

PestTest® “De PestTest®, die we enkele jaren geleden uitbrachten, wordt door scholen van alle richtingen gebruikt. Pesten is dus geen openbaar probleem. We zijn steeds meer een serviceorganisatie voor alle ouders. Scholen zijn bij ons geen lid, zoals elders wel voorkomt. Ouder- en medezeggenschapsraden, schoolbesturen en vooral individuele ouders, leerkrachten, schoolleiders, schoolbesturen en andere betrokkenen bij het openbaar onderwijs vormen samen onze leden. Ook steeds meer ouderverenigingen uit het bijzonder onderwijs melden zich aan, al is het alleen maar door de

korting die ze dan krijgen op onze activiteiten en producten. Een beetje calculerende organisatie haalt zijn contributie er zo uit.”

Achterstanden “De openbare school heeft nog wel de naam dat er grote groepen achterstandsleerlingen op zitten. De (vorige) minister en de organisaties voor bijzonder onderwijs melden wel telkens dat er net zo veel achterstandsleerlingen (vooral allochtonen) in het bijzonder onderwijs zitten als in het openbaar, maar daarbij zien ze wel iets over het hoofd. De aantallen zijn inderdaad vergelijkbaar, maar het bijzonder onderwijs is wel twee keer zo groot als het openbaar onderwijs. De relatieve dichtheid is in het openbaar onderwijs dus veel groter. Het is opvallend dat op dit dossier het bijzonder onderwijs zich als geheel presenteert, terwijl op andere dossiers de verschillen nadrukkelijk naar voren worden gebracht.

Dat staat overigens helemaal los van de kwaliteit van de school. Een school is er om een toegevoegde waarde voor de leerling te hebben. Een school die het voor elkaar krijgt om een leerling, die met grote achterstand de school binnenkomt, op een gemiddeld niveau de school te laten verlaten, heeft een veel grotere prestatie geleverd dan een school met leerlingen die op een >>

>> gemiddeld niveau binnenkomen en er op dat niveau ook weer uitstromen. In de krantenpublicaties zie je daar veel te weinig van terug!”
De heer Limper wordt helemaal ziek van de afspraken die scholen maken over spreiding van leerlingen. “Alsof het visquota zijn die verhandeld moeten worden. Er wordt gewoon door sommige bijzondere scholen van alles van stal gehaald om allochtone kinderen te weren. In Ede presteerde een bestuur het zelfs om zwarte christelijke kinderen te weren van hun christelijke scholen. Het moet niet gekker worden! Daarentegen zie je in Rotterdam dat wethouder Leonard Geluk een systeem met dubbele wachtlijsten steunt. Als scholen willen, kan er heel veel. Als ze niet willen, vinden ze altijd wel een manier om hun zin door te zetten. Weer een illustratie van het huidige, vermolmde onderwijsbestel en de noodzaak om dat te vervangen!”

School met den Koran “De voorzitter van de CDA-fractie in de Eerste Kamer, toen ook voorzitter van de Besturenraad legde eens op televisie uit dat er twee soorten christelijke scholen bestaan: open christelijke scholen en christelijke scholen. Scholen profileren zich als open christelijke school als ze alle leerlingen toelaten en de meeste geen christelijke achtergrond meer hebben. Die scholen vangen veel allochtone leerlingen op. Dan staat er nog wel in de gevel gebeiteld: “School met den Bijbel” terwijl “School met den Koran” feitelijk juist zou zijn. Of laat na ‘open’ christelijk weg en vervang dat door ‘openbaar’ of, liever nog, door ‘school’. Want dat zijn die scholen in de praktijk dan natuurlijk. Ik begrijp niet waarom dit nog steeds door kan gaan. Ik vind het prima dat ze werken vanuit christelijke naastenliefde, maar daarvoor zou een ander concept van de school toch echt passender zijn. Voor streng christelijke scholen heb ik alle begrip. Ik deel hun overtuiging volstrekt niet, maar ze staan ergens voor en voeren dat consequent uit. Dat is wat mij betreft écht bijzonder onderwijs, waarvoor ik respect heb. Van mij mogen ze.

Grote delen van het katholiek onderwijs zijn allang niet katholiek meer. In een onderzoek in eigen kring gaf 55% van het personeel aan dat ze zich nog wel cultureel katholiek voelt, maar verder weinig binding heeft met de kerk en zich niet geroepen voelt de kerkelijke boodschap in de katholieke school uit te dragen. Het is waarschijnlijk alleen een kwestie van tijd dat ‘school’ ook voor hen een echt alternatief vormt.”

Algemene toegankelijkheid “In de verkiezingsprogramma’s van een aantal partijen stond dat ze streefden naar algemene toegankelijkheid van alle scholen. In het regeerakkoord is expliciet opgenomen, ongetwijfeld onder druk van CDA en Christenunie, dat de regering dat niet gaat realiseren. Dus deze kabinetsperiode zal de algemene acceptatieplicht wel weer buiten discussie blijven. Een gemiste kans, maar ook een positief signaal.

Blijkbaar vrezden de christelijke partijen de verdere ontzuiling van het onderwijs. Anders regel je zo iets niet in een regeerakkoord. De ontwikkeling gaat natuurlijk wel gewoon door. Straks hoeft er niet meer beslist te worden, maar heeft de praktijk ‘school’ gerealiseerd!

Het neutrale onderwijs is veelal uitgestorven en ik vind dat een goede zaak. Ook openbaar onderwijs mag van mij dus verdwijnen als we daarmee ‘school’ kunnen realiseren. Wij streven naar algemeen toegankelijk onderwijs, waar dagelijks iets gedaan wordt met de verschillen tussen kinderen. Dat is zeker geen staatsonderwijs, iets wat tegenstanders van onze toekomstvisie ons verwijten. Iedere school kan zich profileren. Door een bestuursstructuur vorm te geven, waarin in een wijk of regio één bestuur alle scholen onder zijn hoede heeft, ontstaat een gezonde concurrentie tussen scholen op punten waar het werkelijk om gaat: onderwijsconcept en onderwijskwaliteit in tegenstelling tot fossiele, institutionele belangen. Keuzevrijheid is een groot goed. Wat dat betreft is de VOO natuurlijk niet stil blijven staan. Vroeger was er van ons het beeld van voorvechters van de neutrale openbare school, waar je in ieder geval niet het risico liep dat er Kerst werd gevierd. Dat stamt uit een grijs verleden. Wat mij betreft blijven alle openbare scholen christelijke feestdagen als Kerst vieren, net zoals ze aandacht schenken aan het islamitische Suikerfeest. Maar daarbij gaat het dus echt om vieren en niet alleen om kennisoverdracht. De beleving staat centraal, beleving van kinderen en leerkrachten. Dat is dus wat anders dan een passief respect voor een pluri-forme schoolbevolking.”

“Feitelijk zie je vooral in het basisonderwijs nog de verschillende zuilen, maar je ziet ze tegelijk uitsterven. Zo’n tien jaar geleden ontvingen wij nog opzeggingen van leden, omdat wij in ons onderwijsmagazine een bericht opnamen over een activiteit van het KPC. KPC stond toen nog voor Katholiek Pedagogisch Centrum en daar deden wij als openbaren dus niet aan. Die tijd is gelukkig voorbij. KPC is een letterwoord geworden zonder inhoudelijke betekenis, net als trouwens CPS en APS. Die clubs werken samen en verdelen de taken onderling naar deskundigheid en onderwijssoort, niet in hoofdzaak meer naar denominatie. In de wereld van de schoolbegeleiding heb je hetzelfde zien gebeuren. De oprichting van de VO-raad, de plannen tot een PO-raad, het verdwijnen van de invloed van de koepelorganisaties en actueel de mindere invloed van de besturenorganisaties, de trend is volstrekt duidelijk: de verzuiling doet er niet meer toe. De tijd is rijp voor ‘school’ ook al zal het voor velen nog even wennen zijn aan de gedachte. En dat we onszelf dan opheffen in 2017 vloeit daar logisch uit voort. Daarna worden we ook een echt fossiel, net als het huidige onderwijsbestel. Mooi om naar te kijken als iets uit het verleden, blij dat we ervan af zijn.” ●

(Ouders) enquêteren via www.dyade.nl?

De nieuwe dienstverleningspakketten van Dyade zijn geheel toegesneden op de ontwikkelingen en behoeften binnen uw eigen sector.
Zo heeft Dyade nu dienstverleningspakketten voor Primair Onderwijs, Speciaal Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Kinderopvang.
Hiermee willen we nóg beter inspelen op uw specifieke behoeften.

door **Clemens Geenen en Marieke de Korte**

De website van Dyade is onlangs verbeterd waardoor het voor u mogelijk is geworden informatie te vinden die het beste bij uw schoolorganisatie past. Als schooldirecteur kunt u op www.dyade.nl ook voor de ouders van uw leerlingen nuttige toepassingen vinden:

> Kinderopvang

Steeds meer instellingen voor kinderopvang en peuterspeelzalen maken gebruik van de diensten van Dyade. Wij anticiperen op relevante ontwikkelingen in de branche, zoals de samenwerking tussen instellingen voor kinderopvang en het basisonderwijs.

Deze samenwerking zal alleen maar toenemen als straks per 1 augustus 2007 scholen verplicht zijn om buitenschoolse opvang voor leerlingen te (laten) verzorgen. Omdat Dyade zowel de branche van het onderwijs als die van de kinderopvang kent, kunnen wij ook deze samenwerking administratief goed ondersteunen.

Het dienstverleningspakket van Dyade bestaat uit een online inventarisatie van de wensen van ouders op het gebied van buitenschoolse opvang. De school ontvangt een rapportage met de resultaten, een analyse en een aanbeveling.

Deze rapportage stelt het bestuur in staat om een weloverwogen keuze te maken wat betreft het uitvoeringsmodel buitenschoolse opvang. Een demo van de enquête Buitenschoolse opvang kunt u bekijken op www.dyade.nl

> [Diensten](#) > [Advies](#) > [Dyade Enquêtes](#) > [uitenschoolse opvang](#) > [DEMO-versie](#).

U kunt dus aan Dyade vragen onderzoek te doen naar de wensen en behoeften van ouders op het gebied van kinderopvang. Op het voorgenomen besluit van het bestuur heeft de oudergeleding van de medezeggenschapsraad adviesrecht. Voordat de medezeggenschapsraad advies uitbrengt, moet zij haar achterban - dat wil zeggen alle ouders - hebben geraadpleegd. In het dienstverleningspakket zit dan ook een online raadpleging van de achterban van de medezeggenschapsraad. Om ouders goed te informeren stelt Dyade de school in totaal drie digitale nieuwsbrieven ter beschikking. Dyade kan u bovendien helpen met het inventariseren van de mogelijkheden die het schoolgebouw biedt of met het maken van een aantrekkelijk dagarrangement.

Aangezien de opvang van kinderen uw primaire zorg is, zit u niet op extra taken als administratie en bedrijfsvoering te wachten. Dyade kan u die taken voor een deel of geheel uit handen nemen. Ons motto is: "u de kinderopvang, wij de zakelijke zorg. Dyade ontzorgt!". Voor nadere informatie verwijzen wij u naar het artikel 'Tussenstand buitenschoolse opvang' op pagina 6 van dit magazine.

> Medezeggenschap

De nieuwe Wet medezeggenschap op scholen (WMS) heeft natuurlijk ook gevolgen voor het functioneren van úw (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad. Met behulp van de Minitest (G)MR op www.dyade.nl > [Diensten](#) > [Advies](#) > Medezeggenschapsraad kunt u het huidige functioneren van uw raad meten. Het beantwoorden van vier groepen vragen geeft meteen aanknopingspunten waarmee u bij de invoering van de nieuwe wet rekening kan houden. In een paar minuten tijd heeft u een goed inzicht in uw eigen situatie.

> Dyade Managementloket

Heeft een ouder van uw leerlingen een complexe vraag die u zelf niet kunt beantwoorden; dan kunt u bellen met het Dyade Managementloket. Het managementloket is een helpdesk voor alle (advies)vragen op het gebied van administratie en bedrijfsvoering. Bereikbaar tijdens schoolweken van 08.30 tot 16.00 uur, tel. 088 - 392 33 36. Via www.dyade.nl kunt u ook uw vraag stellen door te klikken op managementloket@dyade.nl. U krijgt dan snel de juiste informatie per e-mail retour.

Conclusie: u kunt Dyade ook inhuren om marktonderzoek bij ouders van uw leerlingen te doen en complexe vragen aan Dyade te stellen. ●

Waar vindt u ons?

Dyade Amersfoort

Amersfoort

Utrechtseweg 371 | Postbus 1402 | 3800 BK Amersfoort
tel. (033) 469 82 00 | fax (033) 461 28 49

Dyade Ede

Ede

Horapark 3 | Postbus 8040 | 6710 AA Ede
tel. (0318) 67 51 11 | fax (0318) 62 23 63

Dyade Nieuwegein

Centraal Bureau

Fakkelstede 2 | Postbus 611 | 3430 AP Nieuwegein
tel. (030) 630 56 00 | fax (030) 630 56 91

Nieuwegein

Fakkelstede 2 | Postbus 611 | 3430 AP Nieuwegein
tel. (030) 602 85 60 | fax (030) 602 85 91

Dyade Noord-Holland

Amsterdam

Slotermeerlaan 69 | Postbus 9052 | 1006 AB Amsterdam
tel. (020) 585 95 00 | fax (020) 585 95 55

Aalsmeer

Zwarteweg 123 | Postbus 111 | 1430 AC Aalsmeer
tel. (0297) 38 82 88 | fax (0297) 38 82 99

Dyade Rotterdam-Middelburg

Rotterdam

Scheepmakershaven 64 | Postbus 1080 | 3000 BB Rotterdam
tel. 088 - 392 33 33 | fax (010) 414 72 27

Middelburg

Dam 10 | 4331 GJ Middelburg
tel. (0118) 61 11 59 | fax (0118) 61 30 46

kijk op www.dyade.nl voor een routebeschrijving

Dyade heeft ten behoeve van al haar klanten mantelcontracten afgesloten. Omdat wij onderhandeld hebben voor alle klanten van Dyade, hebben wij condities bedongen die u als klant afzonderlijk nooit kunt bedingen. Als klant van Dyade kunt u van deze gunstige condities (gratis) profiteren.

Zie www.dyade.nl Diensten > Dyade Voordeelservice. Voor algemene informatie belt u met (030) 630 56 12.

Dyade
Voordeelservice

De belangrijkste mantelcontracten

Dienst / product	Partner van Dyade	Uw voordeel	Hoe u kunt deelnemen?
Bankarrangement	> ING Bank/Postbank > ABN-AMRO	> hoge rente op rekeningcourant > beleggen onder de onderwijs condities > geen bankkosten	Aanmelden via de vestiging
Elektronische beveiliging	Initial Varel Security	> beveiligingsoplossingen op maat	Aanmelden via tel. (020) 651 61 14
IP Aanvullingsplan	ABP/Loyalis	> 20% korting	Aanmelden via tel. (045) 579 61 11
Kopieermachines	Rex-Rotary	> lage all-in afdrukprijs	Aanmelden via de vestiging
Motorrijtuigenverzekering	Univé	> 10% korting	Aanmelden via de vestiging
Papier print- en kopieerpapier	Proost & Brandt	> goede kwaliteit papier tegen een bodemprijs	Inschrijven via www.dyade.nl > Diensten > Dyade Voordeelservice
(Personeels)advertenties het plaatsen van advertenties in de media	Meyson communicatieadviesbureau	> tot 35% korting op reguliere advertentietarieven	Aanmelden via tel. (020) 585 95 73 of per mail advertenties@dyade.nl
Schoolmeubilair	Presikhaaf	> aantrekkelijke (leverings)condities	Aanmelden via tel. (026) 368 56 85
Verbruiksmateriaal pennen, potloden, stiften, linialen etc.	Ahrend	> geen verzendkosten bij een laag bestelbedrag > hoge kortingen (tot 38%)	Inschrijven via www.dyade.nl > Diensten > Dyade Voordeelservice
Website het maken van een eigen site voor bestuur of school	Meyson communicatieadviesbureau	> u kunt gebruik maken van een pakket dat speciaal voor het onderwijs gemaakt is	Aanmelden via tel. (020) 585 95 73 of per mail advertenties@dyade.nl
Ziektekostenverzekering	VPZ/VGZ	> lage premie	Aanmelden via www.dyade.nl > Diensten > Dyade Voordeelservice

04/05
april
mei

2007

KALENDER

<i>Elke maand ></i>	<i>Formulier maandopgave geweigerde vacatures toezenden aan Cfi als een vacature geweigerd wordt door een eigen wachtgelder. Een kopie van het formulier aan de afdeling Personeel zenden.</i>
<i>Elke maand ></i>	<i>Vervangingsmutaties tijdig indienen (binnen drie maanden). Wanneer de termijn wordt overschreden, kunnen de kosten niet meer worden gedeclareerd bij het Vervangingsfonds.</i>
<i>Elke maand ></i>	<i>Gewerkte invaldagen moeten liefst direct, maar uiterlijk vóór de 5e van de volgende maand voor verwerking worden aangeboden.</i>
<i>Elke week ></i>	<i>Toezenden personeelsmutaties aan de afdeling Personeel. Wij verzoeken u personeelsmutaties gespreid - bijvoorbeeld wekelijks - aan te bieden via www.dyade.nl > Personele administratie > Applicaties > Web Personeelsmutaties. Ook als u nog op de 'ouderwetse' manier via formulieren aanlevert, is het van belang de mutaties niet tot vlak voor de uiterste datum op te sparen.</i>
<i>Elke dag ></i>	<i>Nieuwe en korttijdelijke werknemers voor start van werkzaamheden melden bij de Belastingdienst. De volgende gegevens moeten worden aangeleverd: > loonheffingnummer > sofinummer werknemer > naam werknemer > geboortedatum werknemer > datum aanvang werkzaamheden De melding kunt u doen via de formulieren in Web Personeelsmutaties en via het faxformulier (te downloaden via www.dyade.nl > Personele administratie > Formulieren > Mutatieformulieren).</i>
09/04	<i>Mutaties die uiterlijk voor 17.00 uur worden ingeleverd, worden verwerkt in het salaris van april.</i>
20/04	<i>Laatste mogelijkheid blokkering salarisbetaling april.</i>
25/04	<i>Het salaris over de maand april wordt uitbetaald.</i>
08/05	<i>Mutaties die uiterlijk voor 17.00 uur worden ingeleverd, worden verwerkt in het salaris van mei.</i>
22/05	<i>Laatste mogelijkheid blokkering salarisbetaling mei.</i>
25/05	<i>Het salaris over de maand mei wordt uitbetaald.</i>

MEER INZICHT, MEER BESPAREN MET ONZE BETAAL- EN REGISTRATIE SYSTEMEN

Factuurverwerking

Dossiervorming

ICT & Beheer
(PlatoPlan)

Repro Totaalpakket

Betaal- en
registratiesystemen

Onderwijsinstellingen kopiëren en printen volop. Gebeurt dit bij úw onderwijsinstelling efficiënt en tegen zo laag mogelijk kosten? Als u uw print- en kopiegebruik registreert, weet u precies welke personen en gebruikersgroepen meer of minder afdrukken. En op welke apparatuur. De kosten kunt u dan eenvoudig verrekenen. Met een **Betaal- en registratiesysteem** van Rex-Rotary bent u in staat de afdrukkosten van uw onderwijsinstelling in de hand te houden.

Wij bieden hiervoor diverse oplossingen. Wij laten u graag zien hoe deze diensten úw schoolproductiviteit kunnen verhogen. Maak daarom vrijblijvend een afspraak via 079 - 346 75 96.

Onder de noemer **Schoolproductivity** biedt Rex-Rotary u meerdere diensten zoals: Factuurverwerking, ICT & Beheer (PlatoPlan), Dossiervorming en het Repro Totaalpakket. Hiermee laten wij uw organisatie efficiënter en prettiger werken.

